

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๖

(สมัยสามัญ)

วันอังคารที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญ) พ.ศ. ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๖/๒๔๕๑ (สามัญ) ชุดที่ ๑	หน้า
๑. แจกเรื่องการลาออกของกรรมการและตั้ง ชื่อใหม่	๓๒
๒. รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๘/๒๔๕๑ (สามัญ) และครั้งที่ ๑/๒๔๕๑ (วิสามัญ)	๓๒
๓. ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพดังก่อน พ.ศ. ๒๔๕๑	๓๒-๔๐
๔. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๕๑	๔๐-๕๓
๕. ร่างข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของ วุฒิสภา พ.ศ. ๒๔๕๑ ซึ่งคณะกรรมาธิการ วิสามัญพิจารณากร่างขึ้นใหม่	๕๓-๗๔

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๖/๒๕๕๑ (สามัญ)

วันอังคารที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : วันนี้ มีสมาชิกมาประชุม ๑๖ คน เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุม เรื่องที่จะแจ้งให้ทราบ คือได้รับใบลาของ พันเอกพระยาศรีพิไชยสงคราม ขาดออกจากหน้าที่กรรมการตรวจรายงานการประชุม ถ้าไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้ลาออกจากหน้าที่กรรมการตรวจรายงานการประชุมได้

ต่อไป ขอให้ท่านตั้งชื่อกรรมการที่ลาออกไปนี้ ขอให้ท่านเสนอใครคนหนึ่งที่จะเป็นกรรมการแทนพระยาศรีพิไชย ฯ

หลวงชลาสินธุ์ : กระผมขอเสนอเจ้าคุณพระชาตรีวัชรเดช

มีมติรับรอง

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีผู้ใดเสนอผู้อื่นอีก ถ้าไม่มีข้าพเจ้าถือว่าพระยาพระชาตรีวัชรเดชเป็นกรรมการตรวจรายงานการประชุม

พิจารณาตามระเบียบวาระต่อไป ขอให้ท่านรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ (สามัญ) และ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ (วิสามัญ) จะมีผู้ใดทักท้วงหรือขอแก้ไขอย่างไรหรือไม่

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นอย่างใด

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดทักท้วงหรือขอแก้ไขแล้ว ถือว่าที่ประชุมอนุมัติ ต่อไปนี้ ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๕๕๑

(สำเนา)

ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๕๑

หลักการ

เพื่อให้รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อกิจการบางอย่างไปพลางก่อน จนกว่าจะ
ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๕๑

เหตุผล

ในระหว่างที่ยังมิได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี
พ.ศ. ๒๔๕๑^{*} การจ่ายเงินใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๕๐^{*}
ไปพลาง ตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๖๓^{*} แต่ขณะ
นี้มีความจำเป็นต้องจ่ายเงินเพื่อกิจการบางอย่างเป็นการด่วน และเงินที่กักตุน
ไม่มีในงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๕๐ รัฐบาลจึงต้องขอให้มี "มติให้จ่าย
เงินไปก่อน" ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๖

ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๕๑

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรอนุญาตให้รัฐบาลจ่ายเงิน เพื่อกิจการบางอย่าง
ไปพลางก่อนได้จนกว่าจะได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๓

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอนุญาตให้
จ่ายเงินไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๕๑๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในระหว่างที่ยังมิได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๓ ให้รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อกิจการที่ระบุไว้คือ
ไปนไปพลางก่อนได้ไม่เกินจำนวนเงิน ๒๒,๓๐๗,๕๕๐ บาทจากเงินรายรับ คือ

- ๑. ค่าใช้จ่ายในการผลิตการซื้อและการจำหน่ายข้าว ๑๓,๓๐๗,๕๕๐ บาท
- ๒. ค่าซื้อข้าวแควราษฎรผู้ตกคัดข้าวบริโภค ๒๐๐,๐๐๐ บาท
- ๓. ค่าปราบโรคระบาดสัตว์ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๔. ค่าทดแทนค่าเสียหายให้แก่สหประชาชาติ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระ
ราชบัญญัตินี้

พระยาโทณวนิกมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : รัฐ
มนตรีขอเสนอร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๕๑๓
หลักการเพื่อให้รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อกิจการบางอย่างไปพลางก่อน จนกว่าจะ
ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เหตุผล คือใน

ระหว่างที่ยังมิได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๘๓
นี้ การจ่ายเงินใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ไปตาม
ตามนัยแห่งรัฐธรรมูญ (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๖๓ แต่ขณะนั้นความ
จำเป็นต้องจ่ายเงินเพื่อกิจการบางอย่างเป็นการด่วน และเงินที่กล่าวนี้ไม่มีใน
งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๘๐ รัฐบาลจึงต้องขอให้มี "มติขอให้จ่ายเงิน
ไปก่อน" ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๖.

ประธานวุฒิสภา : รัฐบาลเงินตราพระราชบัญญัติคนชนมามีผู้
ใดจะมีความเห็นเป็นอย่างไรมิ

พ.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ข้าพเจ้าถูกชนมาพูดนี้ ไม่ได้หมาย
ความว่าจะคัดค้านอย่างไร เพราะเหตุว่าข้าพเจ้านิยมชมชอบนโยบายของ
รัฐบาลในเรื่องการคลัง และในหลักการนี้ ถ้าหากว่าไม่รับหลักการก็จะเกิด
ความปั่นป่วนได้ในเรื่องการเงิน แต่ข้าพเจ้าอยากจะถามรัฐบาลว่าพระราช
บัญญัตินี้จะให้พิจารณาารวดเดียวหรือจะม่อาระที่ ๒ อาระที่ ๓ ในชั้นกรรมา
ธิการจะได้ส่งอนคำถามเอาไว้ที่หลัง

พระยาโทณวนิกมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
ตั้งแต่แต่ท่านประธานจะให้พิจารณาารวดเดียวหรือหลายารวด แต่เรื่องนั้น
ถ้กล่าวมาแล้ว และเป็นของง่าย ๆ ถ้ารวดเดียวได้ก็ดี

ประธานวุฒิสภา : เป็นสิทธิ์ของรัฐบาลจะขอารวดเดียวก็ได้

พระยาโทณวนิกมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
ข้าพเจ้าอยากขอให้พิจารณาารวดเดียวถ้าเป็นไปได้

ประธานวุฒิสภา : ให้รับหลักการเสียก่อน คุณพระว่าอย่างไร
พิจารณาในชั้นรับหลักการเสียก่อน

พ.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ข้าพเจ้ารับหลักการ

ประธานวุฒิสภา : มีผู้ใดจะมีความเห็นอย่างไรอีกหรือไม่
ไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมลงมติว่า ควรจะรับหลักการหรือไม่ ผู้ใดเห็นควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือจำนวนมาก

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น
ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานวุฒิสภา : จำนวนารับหลักการ ที่ไม่เห็นด้วยไม่มีเลย เป็นอันว่ารับหลักการ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
รัฐบาลขอพิจารณาารวดเดียว

ประธานวุฒิสภา : เป็นสิทธิ์ของรัฐสภาที่จะขอพิจารณาารวดเดียวได้ จะให้เลขาธิการอ่าน

เลขาธิการรัฐสภา : ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยที่เป็นการสมควรอนุญาตให้รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อกิจการบางอย่างไปพลางก่อนได้ฉันท์ว่าจะได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๘๓"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในระหว่างที่ยังมิได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๓ ให้รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อกิจการที่ระบุไว้ต่อไปนี้ไปพลางก่อนได้ไม่เกินจำนวนเงิน ๒๒,๓๐๘,๕๕๐ บาทจากเงินรายรับ คือ

- ๑. ค่าใช้จ่ายในการผลิตการซื้อและการจำหน่ายข้าว ๑๓,๓๐๘,๕๕๐ บาท
- ๒. ค่าซื้อข้าวแควราษฎรผู้ยึดศรัทธาอริ โภค ๒๐๐,๐๐๐ บาท

- ๓. ค่าปราบโรคระบาดสัตว์ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๔. ค่าทดแทนค่าเสียหายให้แก่สหประชาชาติ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

พ.ท. พระสารสาสน์พิธานันท์ เนื่องจากในเรื่องวงเงินนี้ คือ ค่าใช้จ่ายในการผลิต การซื้อและการจำหน่ายข้าว ๓๐ ล้านบาท ข้าพเจ้าอยากจะถามรัฐบาลว่า เงินรายนี้เป็นเงินที่จะซื้อข้าวจำหน่ายให้แก่สหประชาชาติใช่หรือไม่ เข้าใจว่าจะเป็นเช่นนั้น แต่ข้าพเจ้าอยากจะขอถามรัฐบาลว่า เรื่องการขายข้าวให้แก่สหประชาชาติซึ่งเรามีซอมุกพันอยู่นั้น ข้าพเจ้าอยากจะทราบว่ามีรัฐบาลได้มีงบประมาณหรือเปล่า คืออยากจะทราบว่ามีการทำอะไรหรือขาดทุนเท่าไร แต่รัฐบาลเห็นจะยังไม่มียุทธศาสตร์ แต่อยากจะขอให้รัฐบาลทำงบประมาณขึ้น ซึ่งเราเรียกว่างบงาน ในเรื่องนั้นอยากจะทราบว่ามีการทำอะไรหรือขาดทุนกันแน่ เพราะเหตุที่เราได้เสียค่าใช้จ่ายไปในการป้องกันการลักตอมาเป็นอันมาก เช่นเรื่องที่เราใช้ทหารเรือของเราโดยพระราชบัญญัติพิเศษนั้นก็มีการใช้จ่ายอยู่แล้ว แต่ว่าการใช้จ่ายนั้นเป็นเท่าไรแน่ และบวกกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในข้อนี้ข้าพเจ้าอยากจะขอฝากข้อคิดข้าพเจ้าไว้กับรัฐบาล

ในข้อ ๒ การซื้อข้าวแจกราษฎรผู้ตกตกลูกใหม่บ้าง

ข้อที่ ๓ ค่าปราบโรคระบาดสัตว์ในงบประมาณมีได้เท่าไร และขอถามเท่าไร ขอมาน ๓ ล้านบาท ข้าพเจ้าเข้าใจว่าในงบประมาณมี ๓ ล้านเท่ากันหรืออย่างไร แต่ว่าวุฒิสภาไม่ได้มีโอกาสดูจะได้เห็นงบประมาณเท่า เพราะรัฐบาลถอนไปแล้วเพื่อจะทำมาใหม่ แต่รัฐบาลเห็นจะต้องใช้ค่าทดแทนความเสียหายให้แก่สหประชาชาติ ๓๐ ล้านจะเนื่องด้วยเหมืองแร่หรือมิใช่ หรือจะมีอันประปรายอยู่ด้วย ในเงินต่าง ๆ เหล่านี้ข้าพเจ้าขอโอกาสถามรัฐบาลในวาระที่ ๒ ซึ่งตามข้อบังคับของสภาเป็นประกน

พระยาโทณวนิกมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : รัฐบาลขอตอบท่านสมาชิกผู้มีเกียรติว่า เงินจำนวนสิบเอ็ดล้านบาทนี้ คือ

เงินสำหรับซื้อเรือปอนทอนจากอเมริกาซึ่งมีราคาประมาณห้าถึง ๕ พันบาท มีจำนวนทั้งหมด ๒๐๘ ลำ ได้นำมาใช้แต่เก็บไว้หลายลำ เรือนี้ใช้สำหรับบรรทุกชาวที่เกาะดีซึ่ง ส่วนเงินอีก ๕ ล้านบาทนี้เป็นเงินขององค์การซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงกับการค้าทำไรต์กลดอบชาวดัว ๒ ล้านบาท เงิน ๒ ล้านบาทนั้นท่านคงจะจำได้ว่าเมื่อครั้งเราเป็นสมาชิกองค์การได้เคยผ่านงบประมาณค่าดีกลดอบชาวดัวไปราว ๕ ล้านบาท ซึ่งใช้จ่ายให้แก่กองทัพเรือใช้ควบคุมปราบปรามการลักลอบชาวดัว แต่ว่าการปราบปรามการลักลอบชาวดัวนั้นท่านจะหวัง ๑๐๐% ไม่ได้ ข้าพเจ้าได้ถามเขาแล้วเขาบอกว่าจะได้ผลราว ๖๐-๗๐% ซึ่งดีกว่าไม่ทำเลย แต่ว่าผลทางอื่นนั้นมหัศจรรย์ถึงล้านบาทซึ่งเป็นผลที่เรียกว่าอินโคเรเวนู หรือผลทางอื่น นั้นเป็นข้อที่ข้าพเจ้าตอบให้ท่านทราบในข้อ ๑

ส่วนข้อ ๒ นั้นเราได้ตั้งชาวไมทางบกไว้ได้ซึ่งได้แจกไปแล้ว

ข้อ ๓ ค่าปราบปรามโรคระบาดดีด้วยนั้นข้าพเจ้าจำได้เหมือน ๒-๓ ล้านบาทซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าท่านรัฐมนตรีเกษมศรีอาจอธิบายได้ดีกว่าข้าพเจ้า

ข้อ ๔ นั้น ถกแล้วที่ท่านถามว่าเงินค่าเหมืองแร่ใช้หรือไม่เป็นความจริงเพราะเมื่อรัฐบาลไปคิดเหมืองแร่ของเขาเขาเอาเงินไปซื้อเครื่องมือไทยบ้าง และคนอื่นบ้างเขาทำ ก็ย่อมเกิดการเสียหายเช่นเครื่องมือ และเครื่องมือของเขา นี้จะว่าเป็นความบกพร่องของเราหรือไม่เชิง เพราะเป็นธรรมชาติของเหมืองนั้นไม่มีคนอยู่ ก็ย่อมถูกลักลอบถลุงไป ส่วนเรือนั้นเราไม่ได้คิดเป็นเรือนอนตายอยู่เฉยๆ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าตอบเพียง ๔ ขอนาท่านถามก็ดียิ่ง ถ้าท่านถามก็ดียิ่งตั้งอยู่ข้าพเจ้าจะได้อธิบายต่อไป

พล. ต. พระอุดมโยธาธิบดี: ตามที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แถลงเมื่อก่อนข้าพเจ้ายังสงสัยอยู่ก็ยกเถกนอชย คือว่าเมื่อได้ฟังคำว่าเรือขุดแร่ทางบกนี้ ในขณะที่ยังอยู่ในกรมรายได้หรือเปล่าหรือว่าส่งไปประการใด ถ้ามีรายได้ก็น่าจะเป็นการทดแทนการเสียหายก็น่าจะอนุโมทนาไม่ขัดข้องเลย จึงสงสัยว่าได้อะไรมาทดแทนบ้างหรือเปล่า

พระยาโถณวินิกมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
สำหรับรายได้ของบริษัทชาวไทยนั้นรายได้ยิ่ง่างงดงามซึ่งกำลังชำระบัญชี
อยู่ ข้าพเจ้าไม่ได้ตรวจดูจึงยังไม่รู้แน่ ส่วนที่ว่าทดแทนนั้นเป็นค่าปฏิกรรม
ซึ่งรัฐบาลไทยจะต้องจ่ายให้กับรัฐบาลสหประชาชาติซึ่งเราไม่มีทางที่จะหัก
เลย เพราะเราเป็นฝ่ายตรงกันข้ามกับเขา แต่ขอรับรองว่าค่าเหมืองแร่ได้
กำไรซึ่งข้าพเจ้าเองก็จำตัวเลขไม่ได้ว่า ๕๐ หรือ ๖๐ ล้าน มีกำไร ข้าพเจ้า
ไม่ได้เอาตัวเลขมา

พล.ท. พระยาอภัยสงคราม : ข้าพเจ้ายังมีความสงสัยเล็กน้อย
คือ ในรายการที่ว่าค่าใช้จ่ายเงิน ๓๓ ล้านที่เกี่ยวข้องเรื่องข้าว คุณหมื่นท่าน
รัฐมนตรีโดยอธิบายเมื่อก่อนไปซื้อเรือปอนตอนมาใช้ในการขนข้าว ข้าพเจ้า
สงสัยว่าเรือที่ซื้อมาใช้ไม่ได้มีอยู่ คือเข้าใจว่าเรือคงไปฝากไว้ทางกรมชล
ประทานก็มี นั้นเป็นเรือรายเดียวกันใช้หรือไม่ ถ้าหากว่าเป็นเรือที่ซื้อมา
แล้วใช้ไม่ได้ต้องใช้เงินแก่เขาแล้วเช่นนี้ ท่านรัฐมนตรีจะมีหนทางดัดแปลง
ประการใดบ้างหรือไม่ข้าพเจ้า ยังสงสัยอยู่

พระยาโถณวินิกมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
รัฐบาลขอตอบว่า เรือตามรายงานที่ได้รับเมื่อก่อนสองคนนั้นบอกว่าเป็นเรือ
ที่ใช้การได้ ส่วนที่ว่าใช้ไม่ได้หรือไม่นั้นตัวข้าพเจ้าเองยังไม่มีโอกาสไปตรวจ
แต่ลงไปตรวจก็ตรวจง่ายเพราะเป็นเรือของแบนเขาจึงเรียกว่าปอนตอน ภาษา
ลาตินเรียกว่าพอนโตคือเป็นเรือไถเคอร์ ถ้าหากว่ามีเสียหายจะรายงานคือ
ดูมิสภาให้ทราบ แต่ตามรายงานบอกว่าใช้ได้ทุกลำ

พล.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ในเรื่องค่าปราบโรคระบาดสัตว์
ท่านรัฐมนตรีเกษตรยังไม่ได้อธิบาย

พระยาพนานุจร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ : ข้า-
พเจ้าฟังรายงานแต่ก็จะพยายามตอบให้ดูกับประเด็นเหมือนกัน เพราะว่า
เวลานี้การทำนาของประชาชนเป็นเรื่องใหญ่ แต่ก็ต้องใช้สัตว์พาหนะ สัตว์

พาหนะที่เป็นโรคเป็นภัยอยู่ตามธรรมชาติแล้วก็ตามของพยายามที่สุดที่จะต้องปราบ
โรคให้หายไปโดยการใช้อุทซ์ซีและเซรัม ในปริมาณทุกอย่างก็มีอยู่สำหรับ
รายการชนิดนี้ เพราะฉะนั้นในบันทึกได้ตั้งปริมาณไปแล้ว และเชื่อว่า
เงินเป็นส่วนหนึ่งที่จะมาขอรับอนุญาตต่อไปในปริมาณใหญ่ ท่านคงเข้าใจ
ใจว่าเป็นส่วนที่หารายได้เหมือนกันอย่างรายการอื่น ๆ

เลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
คลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ประธานวุฒิสภา : หมวดวรรที่ ๒ แล้ว พิจารณาเป็นวรรที่ ๓
ผู้ใดเห็นว่าการออกพระราชบัญญัตินี้ใช้เป็นกฎหมายได้ โปรดยกมือขึ้น

งดมารียกมือเป็นส่วนมาก

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีงดมารียกมือ

ประธานวุฒิสภา : ส่วนมากให้ออกใช้เป็นกฎหมายได้ ที่ไม่เห็น
ด้วยไม่มี เป็นอันให้ออกใช้เป็นกฎหมายได้

ต่อไปพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ละ
บับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๓

(สำนวน)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๔๘๓

หลักการ

เพื่อยกฐานะครูประชาบาล และดำรงตติรศึกษา อันเป็นข้าราชการพล-
เรือน

เหตุผล

โดยที่ครูประชาบาลและดำรงวัตรศึกษา เป็นพนักงานของรัฐบา
ดในการจัดการศึกษา จึงสมควรได้รับเกียรติให้เป็นข้าราชการพลเรือนเช่น
เดียวกับครูโรงเรียนรัฐบาล และข้าราชการอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษา
ธิการ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๔๕๑

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้าราชการ
พลเรือน พุทธศักราช ๒๔๔๕ เพื่อยกฐานะครูประชาบาลและ
ดำรงวัตรศึกษาขึ้นเป็นข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๕๑”

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ

คำว่า “ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลที่เป็นพนักงาน
รัฐบาลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน
ในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือนทุกแห่ง เว้นแต่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ
และให้หมายความรวมถึงพนักงานรัฐบาล ซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือน
จากเงินการประถมศึกษาและเงินช่วยการประถมศึกษาด้วย ”

มาตรา ๔ ผู้ใดเป็นครูประชาบาลหรือดำรงวัตรศึกษาตามระเบียบ
ครูประชาบาล และดำรงวัตรศึกษาอยู่ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ และอยู่ใน
เกณฑ์ต่อไปนี้ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

(๑) มีคุณลักษณะตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๕ และ

(๒) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรครู หรือประกาศนียบัตรประโยค
มัธยมศึกษา หรือเทียบวิทยฐานะเท่าประโยคมัธยมศึกษา หรือเป็นผู้ได้
รับเงินเดือนตั้งแต่ ๒๐ บาทขึ้นไป และได้ทำหน้าที่การงานมาแล้วเป็นเวลา
ไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือเป็นผู้ได้ทำหน้าที่การงานมาแล้วเป็นเวลาตลอดก่อนไม่
น้อยกว่า ๑๐ ปี

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นครูประชาบาลหรือดำรงวัตรศึกษาตาม ระเบียบ
ครูประชาบาลและดำรงวัตรศึกษาอยู่ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่อยู่ใน
เกณฑ์ตามมาตรา ๔ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญไปพลางก่อน
ต่อเมื่อได้เข้าเกณฑ์ตามมาตรา ๔ แล้ว ก็ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือน
สามัญในบั้งงบประมาณถัดไป

มาตรา ๖ ครูประชาบาลหรือดำรงวัตรศึกษาผู้ใด ได้รับเงินเดือน
อยู่ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ และได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตาม
มาตรา ๔ ให้ปรับเข้าชั้น อันดับ และชั้นตามที่จะได้กำหนดไว้ในกฎ ก.พ.
และให้ได้รับเงินเดือนตามชั้น อันดับ และชั้นตามที่ปรับใหม่ขึ้น ตั้งแต่

วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ที่ได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามมาตรา ๕ ให้ได้รับเงินเดือนตามชั้น อธิบดี และชนตามที่ปรับใหม่พ้นจากตำแหน่งที่ได้ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นต้นไป

มาตรา ๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

พล.ท. มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ: รัฐบาลขอเสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) ดังได้มีเปิดการระดมความคิดเห็น ทางรัฐบาลต้องการที่จะยกฐานะของครู ประชาบาลและดำรงวิทยศึกษให้เป็นข้าราชการชน ทั้งนี้โดยเหตุผลว่า ท่าน ย่อมทราบอยู่แล้วว่าครูประชาบาลและดำรงวิทยศึกษานับเป็น พนักงานของรัฐ บาลและควรจะให้เลื่อนฐานะเป็นข้าราชการเช่นเดียวกัน ซึ่งทั้งนี้หากว่า ได้เลื่อนฐานะขึ้นเช่นนี้แล้ว ทางครูประชาบาลและดำรงวิทยศึกษาก็จะเป็นที่พอ ใจเป็นอย่างมาก เพราะเหตุนี้จึงทำเองมาซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องได้เคยพิจารณา ที่จะช่วยเหลือนครประชาบาลและดำรงวิทยศึกษานี้ด้วย เพราะฉะนั้นรัฐบาลขอ เสนอพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ท่านได้พิจารณาได้พิจารณาและรับหลักการ เพื่อออกใช้เป็นพระราชบัญญัติต่อไป

ประธานวุฒิสภา: มีผู้ใดจะมีความเห็นเป็นอย่างอื่นไหม นี่เป็น วาระที่ ๓

ม.จ. ชัชชวลิต เกษมสันต์: การที่จะเลื่อนฐานะของครูเทศบาล และดำรงวิทยศึกษานับเป็นข้าราชการนั้น ธรรมดาที่ชئونไม่หนา แต่ว่าตาม พระราชบัญญัติ ฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ ข้าราชการ ทวิบ ราชการอยู่ในขั้นที่ต่ำ นั้น ดังนั้นข้าราชการที่จะมารับราชการในภายภาคหน้าต้องจากัดนี้พระราช

บัญญัติให้บังคับแล้ว จะบรรจุเข้าในข้าราชการประเภทใด ที่ท่านจะ
 บรรจุเข้าในข้าราชการสามัญแล้วละก็ บัญหาก็ต่อไปว่าบรรดาฝ่ายข้าราชการ
 การสามัญแล้ว เขาจะต้องได้รับเงินเดือนอัตราขั้นต่ำ ๓๐ บาท ตามพระ
 ราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน ฉบับที่ ๓. ถ้าเป็นเช่นข้าราชการตึก
 เป็นวิสามัญตามพระราชบัญญัติฉบับมาตรา ๕ ก็จะไม่ค่อยเข้าใจว่ารับ
 ราชการมาก่อน แต่ได้เงินเดือน น้อยกว่าผู้ที่เข้ามาภายหลังหรือถ้าจะออกกฎ
 ก.พ. ให้เลื่อนวิทยะฐานะครุปรชาบาล และสำหรับวิชาต้องเป็นผู้สำเร็จ
 มัธยม ๖. ถ้าเช่นนั้นแล้วก็มีปัญหาที่สงสัยต่อไปว่าท่านมีสติเงินแดงหรือ
 ถ้าจะมีครุพอเพียงที่จะรับหน้าที่ทั้งสองนี้ กระผมก็ขอเสนอไมทนา เพราะ
 ระดับการศึกษาแห่งชาติจะได้ถึงขั้นนี้แล้ว ท่านจะบรรจุเข้าไปในข้าราชการ
 วิสามัญเช่นนั้นแล้ว พวกนั้นจะไม่เวลาขึ้นมาเป็นข้าราชการสามัญได้โดย
 กฎหมายฉบับนี้ เพราะฉะนั้นขอได้โปรดอธิบายให้แจ่มแจ้ง และสถานที่
 ได้พิจารณาช่วยเหลือท่านได้สัมประสงค์ และเป็นประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

พล.ท. มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ :
 การที่ท่านถามว่า ได้สงสัย ใน ข้อที่กล่าวถึง เรื่อง ข้าราชการครู ปรชาบาล
 สำหรับวิชา เพื่อเป็นข้าราชการนั้น ในเรื่องนทางกระทรวงศึกษาธิการ
 ได้คิดไว้ ตามพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้วทุกตัวถึงว่าควรบรรจุในประเภท
 วิสามัญแต่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินั้น เมื่อเป็นเช่น นทาง กระทรวง
 ศึกษาธิการก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ส่วนจำนวนครุปรชาบาล
 ที่จะเพิ่มขึ้นนั้น ถ้าหากว่าไม่เป็นการเพียงพอแล้ว จะได้คิดของงบประมาณ
 เพิ่มเติมต่อไปว่าควรจะให้ให้ครุปรชาบาลให้พอกับจำนวนนักเรียน และมี
 ส่วนกับเงินที่ได้ในชั้นนั้น ขอนทางกระทรวงศึกษาธิการก็ได้พิจารณาแล้ว
 คือจำนวนที่ข้าราชการวิสามัญเท่าไร และจำนวนที่เป็นข้าราชการสามัญ
 เท่าไร ซึ่งตัวเลขจำนวนนั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการก็เตรียมไว้สำหรับ
 ตอบท่านสมาชิกที่ข้องใจในจำนวนครุปรชาบาล คือจำนวนข้าราชการที่มี

อยู่แต่ คือเมื่อพระราชบัญญัตินั้นออกใช้แล้ว ที่เป็นวงจำกัดจำนวน
๕๓,๗๗๗ คน จำนวนที่เป็นข้าราชการสามัญก็มีในราว ๒ พันเศษ ในจำนวน
นี้ทางกระทรวงศึกษาฯ จะบรรจุเมื่อใช้พระราชบัญญัติต่อไป ในข้อที่จะ
เป็นการเลื่อนตำแหน่ง ท่านสมาชิกที่ท่านได้กล่าวเมื่อถกกันเป็นของธรรมดา
คือตามพระราชบัญญัติได้กล่าวไว้เช่นหนักเป็นหน้าที่ของเรา เมื่อเป็นอย่างนี้
แล้วทางเจ้าหน้าที่ก็จะบรรจุตามพระราชบัญญัตินั้น ถ้าหากว่าจะแก้ไขให้
เป็นผลประการใดก็ต้องมีพระราชบัญญัติออกใหม่อีกฉบับหนึ่ง

ม.จ. ชัชชวลิต เกษมสันต์ : กระผมยังไม่สู้เข้าใจที่ท่านรัฐมนตรี
ได้แถลง กระผมถามปัญหาตอนนั้นว่าข้าราชการที่เข้ามาใหม่ท่านจะบรรจุ
อย่างไร หรือท่านจะให้วิทยฐานะอย่างต่ำต้องต่ำเรี่ยมัธยม ๖ ชั้นที่ส่งด้วยนัก

พล.ท. มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ :
คือทางกระทรวงศึกษาธิการก็ต้องพิจารณาดูก่อน จะตอบว่าเราควร
กำหนดวิทยฐานะแค่ไหน บรรจุเป็นข้าราชการวิสามัญหรือสามัญ ทาง
กระทรวงศึกษาธิการก็ต้องพิจารณากับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ม.จ. ชัชชวลิต เกษมสันต์ : ปัญหาอยู่ที่ว่าข้าราชการที่เข้ามา
ใหม่ จะบรรจุประเภทวิสามัญนั้นเขาจะไม่มัวเวลาเป็นข้าราชการสามัญ และ
ต่อไปท่านอาจแก้ไขอีก คือไปผู้รับราชการมา ๓๐ หรือ ๕ ปีตามมาตรา ๔
อนุมาตรา ๒ แล้ว ถัดนั้นผู้นับรับราชการมา ๕ ปี ๓๐ ปีก็มีโอกาส
เป็นข้าราชการสามัญได้ ท่านจะแก้ไขในแง่ไหนหรือไม่

พล.ท. มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ :
คือในเรื่องนี้จะแก้ไขพระราชบัญญัตินั้นผ่านจากสภาผู้แทนแล้ว การแก้ไข
แล้วแต่คุณสภา แต่กระทรวงศึกษาธิการคิดว่า ถ้าหากว่าจำนวนพอหรือ
มีวิทยฐานะพอ การที่จะบรรจุเป็นข้าราชการนั้นควรจะต้องตั้งแค่มัธยม ๖
ขึ้นไป

พ.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ข้าพเจ้านับมากก็ได้เห็นพระราช
บัญญัติ เพราะเหตุว่าในฐานะที่ข้าพเจ้ายังเข็ญเป็นนายกสมาคมครูแห่ง

ประเทศไทยพระราชบัญญัติจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าเราจึงมีความชื่น
ชม แต่ว่าขอถามรัฐบาลอย่างหนึ่งว่า พระราชบัญญัตินั้นจะได้คัดลอกมา
จากร่างพระราชบัญญัติครุ ซึ่งผ่านสภาผู้แทนมาครั้งหนึ่งในรัฐบาลเก่า จึง
ข้องใจว่านอกเหนือไปจากพระราชบัญญัติ ในพระราชบัญญัติใหญ่คือเรียก
ว่าพระราชบัญญัติครุนี้ รัฐบาลนี้จะเสนอขึ้นมาอีกหรือจะทิ้งเลย เพราะมี
อะไรที่ ๆ อยู่ในนั้นอีกนะ

พล.ท. มังกรพรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ความเป็นจริงนั้น เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติครุนี้เอง แต่รัฐบาลเห็น
ว่าถ้ารอไว้ใหญ่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติครุแล้ว ก็เป็นเวลาที่จะไม่ทันกับความ
ต้องการของรัฐบาล ที่จะได้มีการตั้งในเรื่อง การศึกษาให้ดียิ่งขึ้นประการ
หนึ่ง อีกประการหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติครุโดยฉะเพาะแล้ว ทางรัฐบาล
เห็นว่าอาจจะมีพระราชบัญญัติอื่น ๆ เพิ่มเติมขึ้นมา คือจะเป็นฝ่ายแพทย์หรือ
ทางไหน ๆ ก็จะเป็นความลำบาก เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงเห็นสมควรเป็น
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนระบบ ๔ เสีย แต่ถ้าหากว่าจะให้
ทำอย่างท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติคุณ ก็เห็นว่าจะเป็นภาระหนักเข้าไป ด้วยเหตุนี้
รัฐบาลจึงเห็นควรร่างพระราชบัญญัติขึ้นมา

พ.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ถ้าเจ้าขอโทษว่ายังไม่เข้าใจ
ท่านรัฐมนตรี คือพระราชบัญญัติครุท่านจะทิ้งเลยหรือจะเสนอขึ้นมาใหม่
ในเวลาอันสมควร

ประธานวุฒิสภา : เรื่องพระราชบัญญัติครุคนละส่วน คือเราจะ
พิจารณาอันนี้

พ.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ในหลักการเป็นหลักการอันเดียว
กัน ถ้าหากว่าเราจะผ่านหลักการของพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้ทราบ
พระราชบัญญัตินี้จะเข้ามาซึ่งเรารู้กันอยู่ และจะปิดหีบคตาเสียไม่ได้ ถ้าหาก
ว่าพระราชบัญญัตินั้นไม่ได้เสนอมัน บางทีเราอาจไม่รับหลักการอันนี้ได้ ขอ
ให้เสนอเป็นพระราชบัญญัติใหญ่ขึ้นมาอีกได้ หรือจะรับหลักการอันนี้ได้

ประธานวุฒิสภา : เข้าใจคนละเรื่อง ถ้าท่านถามอีกขออาจจะรู้ได้ว่าพระราชบัญญัติกรมขุนมาหรือไม่ก็ตั้งกระทู้ถามได้ สำหรับเรื่องอื่นนอกจากเรื่องนตงกระทู้ถามได้

พ.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ถ้าท่านประธานจะให้เป็นอย่างนั้น กระผมก็ยอม

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้ามีความสงสัย ความจริงพระราชบัญญัติก็ไม่ใช้รัฐบาลเดิมนอ เป็นรัฐบาลเก่า แต่เมื่อไหน ๆ ตกเป็นของรัฐบาลแล้วข้าพเจ้าสงสัยว่าในการที่จะรับรองฐานะ ของครู ประชาบาล ตำรวจตรีศึกษาในเมื่อพระราชบัญญัติฉบับนั้นให้ใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็นับว่าเขาจะเป็นข้าราชการพลเรือนนับแต่ใช้พระราชบัญญัติ แต่ข้าพเจ้ามีความสงสัยว่าน่าจะตั้งเรื่องว่าเห็นจำเป็นว่างานกิจการที่เขาทำมาแล้ว ราชการที่เขาทำมาแล้วนั้นน่าจะได้รับการพิจารณา และน่าจะมัวผลว่าด้วยการรับราชการไว้ด้วย ทยากจะทราบว่ามีรัฐบาลใดบ้างถึงของหรือไม่ หรือว่าดีมีไป

ประธานวุฒิสภา : เรื่องรูปร่างที่รัฐบาลนำเสนอมานั้นเดิมนานแล้วผู้แทนวาระที่ ๓ ควรจะรับหลักการหรือไม่ เวลานี้เรากำลังพิจารณาว่าควรจะมีหลักการหรือไม่

หลวงประกอบนิติสาร : ถกตั้งอย่างที่ท่านประธานว่าพิจารณาเรื่องหลักการ แต่การพิจารณาหลักการถ้าดีมีค่านึงถึงเรื่องอายุราชการแล้วข้าพเจ้าอาจไม่รับก็ได้คือข้อยังใจ หรืออาจแปรญัตติในวาระที่ ๒ ถ้าทราบเจตนาของรัฐบาลว่าหลงลืมหรือไม่ในเรื่องนี้

พ.ท. มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ : ข้าพเจ้าคิดว่าท่านถามผู้เกี่ยวข้องได้ตามเช่นนั้น ถ้าเป็นข้าราชการแล้วก็จำเป็นต้องได้รับบำเหน็จหรือบำนาญตามพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นเมื่อครูประชาบาล และ ตำรวจตรี ศึกษาได้เป็น ข้าราชการ เช่นแล้ว พระราชบัญญัติ

บ้างเห็นจำเป็นว่าฎีกาต้องตามมาด้วย เพราะฉะนั้นก็ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นไปได้

หลวงประกอบนิติสาร : ท่านรัฐมนตรีอาจไม่เข้าใจคำถาม ข้าพเจ้าถามหมายความว่ากรงานที่เขาทำมาแล้วในระหว่างที่เป็นครุประชาบาลนั้นควรจะนับเขาเป็นข้าราชการ คือยกย่องให้เหมือนควรจะได้ตำแหน่งหรือไม่

พล.ท. มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ : เห็นจะไม่นับ เพราะไม่ได้เป็นข้าราชการ

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีผู้ใดจะตั้งใจสงสัยอย่างอื่นแล้ว คือว่าไม่มีการอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าจะขอให้ที่ประชุมลงมติว่าควรจะได้รับหลักการร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ ผู้ใดเห็นว่าควรรับหลักการ ขอให้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือขึ้นมาก

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้โปรดยกมือขึ้น
ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานวุฒิสภา : ดังนั้นการรับหลักการที่ไม่เห็นด้วยไม่มี เป็นอันว่ารับหลักการ

พล.ท. มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ : พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเรื่องที่มีข้อความสั้น ๆ และทั้งท่านสมาชิกก็ได้อภิปรายเมื่อครั้นแล้ว ถ้าหากจะได้กรุณาให้อภิปรายเป็นรวดเร็วแล้วจะเป็นพระคุณ แล้วเวลานี้ก็ได้มีการประชุมครูผู้ศึกษาและศึกษาธิการที่มาอบรมด้วย ถ้าได้ประกาศพระราชบัญญัติแล้วจะเป็นผลให้ผู้ที่มาอบรมและที่มาประชุมกันด้วย ขอความกรุณาพิจารณารวดเร็ว

ประธานวุฒิสภา : รัฐบาลขอพิจารณารวดเร็ว เสด็จพิจารณาน

เลขาธิการวุฒิสภา :

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๓๕ เพื่อยกฐานะครูประชาบาลและดำรงตัวครูศึกษาชั้นเป็นข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลที่เป็นพนักงานรัฐบาตซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในกระทรวงมหาดไทยหรือทบวงกรมฝ่ายพลเรือนทุกแห่ง เว้นแต่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และให้หมายความรวมถึงพนักงานรัฐบาตซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินการประถมศึกษาและเงินช่วยการประถมศึกษาด้วย”

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นครูประจำภาคหรือดำรงวัตรศึกษาตามระเบียบครู
ประจำภาคและดำรงวัตรศึกษาอยู่ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ และอยู่ในเกณฑ์
ต่อไป ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

(๑) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๕ และ

(๒) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรครู หรือประกาศนียบัตรประโยค
มัธยมศึกษา หรือเทียบวิทยฐานะเท่าประโยคมัธยมศึกษา หรือเป็นผู้ได้
รับเงินเดือนตั้งแต่ ๒๐ บาทขึ้นไป และได้ทำหน้าที่การงานมาแล้วเป็นเวลา
ไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือเป็นผู้ได้ทำหน้าที่การงานมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่
น้อยกว่า ๑๐ ปี

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นครูประจำภาคหรือดำรงวัตรศึกษาตามระเบียบครู
ประจำภาคและดำรงวัตรศึกษาอยู่ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่อยู่ใน
เกณฑ์ตามมาตรา ๕ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญไปพลางก่อน
ต่อเมื่อได้เข้าเกณฑ์ตามมาตรา ๕ แล้ว ก็ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือน
สามัญในบังคับประมาณถัดไป

มาตรา ๖ ครูประจำภาคหรือดำรงวัตรศึกษาผู้ใด ได้รับเงินเดือนอยู่
ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ และได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามมาตรา ๕
ให้ปรับเข้าชั้น อันดับ และชั้นตามที่จะได้กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. และให้ได้
รับเงินเดือนตามชั้น อันดับ และชั้นตามที่ปรับใหม่ขึ้น ตั้งแต่วันที่ ๑
มกราคม ๒๔๘๑ ส่วนผู้ที่ได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามมาตรา ๕ ให้
ได้รับเงินเดือนตามชั้น อันดับ และชั้นตามที่ปรับใหม่ขึ้นตั้งแต่วันที่ ได้เป็น
ข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นต้นไป

มาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ไม่มีสมาชิกมีความเห็นประการใด

ประธานวุฒิสภา : ทมดระเบียบวาระที่ ๒ แล้วพิจารณาว่าวาระที่ ๓
ผู้ใดเห็นว่าควรใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้ ออกเป็นกฎหมายได้

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานรัฐสภา : ส่วนมากให้ออกใช้เป็นกฎหมายได้ ที่ไม่เห็น
ด้วยไม่มีเลย เป็นอันออกใช้เป็นกฎหมายได้ ต่อไปพิจารณาร่างข้อบังคับ
การประชุมและการปรึกษาของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๔๘๑ ซึ่งคณะกรรมการ
จัดทำญัตติพิจารณาร่างขึ้นใหม่เสร็จแล้ว

ร่าง

ข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๔๕๑

.....
อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ วุฒิสภา ตั้ง
ข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานและรองประธานสภา

ข้อ ๑

เมื่อเปิดสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาแล้ว ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมจนกว่าพระมหากษัตริย์จะได้ทรงตั้งประธานและรองประธานสภา

ข้อ ๒

การเลือกประธานและรองประธาน ให้กระทำในที่ประชุมครั้งแรกของสมัยประชุมสามัญ

ข้อ ๓

วิธีเลือกประธาน ให้กระทำโดยการเสนอชื่อสมาชิก และคำนวณจะต้องมีผู้รับรอง ๔ คน

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดแต่ชื่อเดียวเป็นประธาน ให้ผู้นั้นได้รับเลือกโดยมิต้องมีการลงคะแนน

ถ้ามีหลายชื่อ ก็ให้เลือกโดยวิธีเขียนชื่อลงคะแนน ผู้ใดคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่อ ให้ลงคะแนนใหม่เฉพาะชื่อที่ใดคะแนนเท่ากัน ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่ออีกก็ให้ผู้มีอายุสูงสุดในบรรดาผู้ใดคะแนนเท่ากันในการลงคะแนนครั้งหลังเป็นผู้ได้รับเลือก

ในการนับคะแนน ให้สมาชิกที่มีอายุน้อยที่สุด ๖ คนในที่ประชุมเป็นผู้นับและให้ประธานชั่วคราวประกาศผลของการเลือกต่อที่ประชุม

ข้อ ๔

วิธีเลือกรองประธาน ให้ผู้นับตามวิธีเลือกประธาน ถ้าที่ประชุมลงมติให้มีรองประธานหลายคน ให้เลือกคนที่ ๑ ก่อน แล้วจึงเลือกคนที่ถัดไปตามลำดับ

๕๓

ข้อ ๕

เมื่อได้เลือกประธานและรองประธานแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูล

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงตั้งประธานและรองประธานแล้ว ให้เลขาธิการ
สั่งจำหน่ายประกาศพระบรมราชโองการไปยังสภาผู้แทนเพื่อทราบด้วย

ข้อ ๖

ประธานและรองประธานอยู่ในตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ พระมหากษัตริย์
ทรงตั้งไปจนถึงวันเปิดสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาคราวต่อไป

ข้อ ๗

ประธานและรองประธานพ้นจากตำแหน่งในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ตาย
- ข. ลาออก
- ค. ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการการเมือง
- ง. ขาดจากสมัชชิกภาพ

ในกรณีที่ ประธาน หรือรอง ประธานพ้นจาก ตำแหน่ง ตาม ความใน
วรรคก่อน สภาอาจเลือกสมัชชิกขึ้นเป็นประธานหรือรองประธานแต่
กรณี เพื่อซ่อมตำแหน่งที่ว่างนั้นได้ และในกรณีนี้นให้นำความในข้อ ๓, ๔
และ ๕ มาใช้บังคับ

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานและรองประธานสภาและเลขาธิการ

ข้อ ๘

ประธานมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ดำเนินและควบคุมกิจการของสภา
- ข. ควบคุมบังคับบัญชาเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่
- ค. เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- ง. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับ
- จ. รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาตลอดถึงบริเวณของสภาด้วย
- ฉ. กำหนดและรักษาระเบียบว่าด้วยการที่บุคคลภายนอกจะเข้ามาในที่ประชุมของสภาหรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมและการปรึกษาของสภา
- ช. เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

ข้อ ๙

รองประธานมีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานในกิจการทั่วไป ในกรณีที่ประธานพ้นจากตำแหน่ง หรือไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานคนที่ ๑ เป็นผู้ทำการแทนประธาน และถ้ารองประธานคนที่ ๑ พ้นจากตำแหน่ง หรือไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ก็ให้รองประธานคนที่ ๒ (ถ้ามี) ทำการแทนประธาน และให้ใช้วิธีการเช่นว่านี้บังคับโดยอนุโลมในเมื่อมีรองประธานมากกว่าสองคน

ข้อ ๑๐

เลขาธิการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

- ก. นัดประชุมสมาชิกตามข้อ ๑๒ วรรคแรก และนัดประชุมกรรมการตามข้อ ๑๔ วรรคแรก
- ข. เชิญสมาชิกผู้มีอายุถึงที่สุดเป็นประธานชั่วคราวตามข้อ ๓ และข้อ ๑๔ วรรคแรก
- ค. ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง
- ง. รักษาทรัพย์สินเอกสารของสภา

- จ. ควบคุมการให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานจะได้กำหนดตามข้อ ๘ ฉ.
- ฉ. กระทำกิจการอื่นตามที่ประธานจะมอบหมาย

หมวด ๓

การประชุม

ข้อ ๑๑

ในการปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สมาชิกกล่าวปฏิญาณในที่ประชุมว่า "ข้าพเจ้า (ออกชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณต่อที่ประชุมวุฒิสภาว่า จะรักษาไว้และปฏิบัติตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

ข้อ ๑๒

การประชุมครั้งแรกให้มีภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญของรัฐสภา

การนัดประชุมครั้งต่อไป ให้ยึดตามที่สภาจะได้ลงมติกำหนดไว้ เว้นแต่เมื่อประธานพิจารณาเห็นว่าไม่มีเรื่องจะบรรจุระเบียบวาระสำหรับวันนัดประชุมครั้งใดก็ได้ ประธานอาจสั่งงดการประชุมครั้งนั้นเสียก็ได้

ถ้าประธานพิจารณาเห็นว่าจำเป็น จะเรียกประชุมเป็นพิเศษในสมัยประชุมใด ๆ ก็ได้

ข้อ ๑๓

ให้ส่งหนังสือ นัดประชุมไป ยังสมาชิก ทุกคนก่อน วันประชุม ทุกครั้ง เว้นแต่ถ้าในการประชุมครั้งใดประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบกำหนดประชุมครั้งต่อไปครั้งเดียวหรือหลายครั้งแล้ว ก็ให้ส่งหนังสือนัดเฉพาะผู้ ที่มิได้มาประชุมในครั้งนั้นเท่านั้น

หนังสือนัดประชุมที่จะต้องส่งแก่สมาชิกตามวรรคแรกนั้น ให้ส่งถึงสมาชิกก่อนกำหนดประชุมไม่น้อยกว่า ๓ วัน เว้นแต่ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนและในกรณีที่ต้องส่งแก่ผู้มีได้มาประชุมในครั้งที่ประธานแจ้งให้ประชุมทราบกำหนดประชุมควรจะไปเมื่อกำหนดประชุมครั้งต่อไปในกรณีที่ตนไม่สามารส่งหนังสือนัดประชุมล่วงหน้าได้ถึง ๓ วัน ประธานอาจสั่งให้ส่งล่วงหน้าได้น้อยกว่า ๓ วัน

ข้อ ๑๔

ให้ตั้งระเบียบการประชุม ออกจากอำนาจพระราชบัญญัติ กำหนดบทบัญญัติซึ่งจะเสนอต่อสรรพเอกสารซึ่งขอบังคับบังคับว่าต้องเสนอพิจารณาในการประชุมล่วงหน้าถึงสมาชิกทุกคนก่อน กำหนดประชุมทุกครั้งไม่น้อยกว่า ๓ วัน เว้นแต่ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน ประธานอาจสั่งให้ส่งล่วงหน้าแก่สมาชิกไม่น้อยกว่า ๓ วันก็ได้

ข้อ ๑๕

การจัดระเบียบวาระ โดยปกติให้บรรจุข้อเสนอละเมิดของรัฐบาลก่อนของสมาชิก และจัดลำดับดังนี้

- ก. เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ทราบ
- ข. การด่วน
- ค. รับรองรายงานการประชุม
- ง. รับทราบพระราชกำหนด
- จ. กระทั่งถามรัฐมนตรี
- ฉ. ร่างพระราชบัญญัติและเรื่องที่เกี่ยวข้อง
- ช. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมาใหม่
- ซ. ญัตติอื่น ๆ

ข้อ ๑๖

ให้มีสมุดวางไว้สำหรับสมาชิกผู้มาประชุมตั้งชื่อก่อนเข้าประชุมทุก

คราว และเมื่อมีสัญญาให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้าฟังตามที่ขังจัดไว้
เมื่อประธานชนบดงัก ให้สมาชิกผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยื่นชื่อนักกว่า
ประธานจะไต่เนงดง

ข้อ ๑๘

ถ้าพ้นกำหนดประชุมไปครึ่งชั่วโมงแล้ว ยังมีสมาชิกไม่ครบองค์
ประชุม ประธานอาจตั้งให้เลอเนการประชุมไปก็ได้

ข้อ ๑๙

เมื่อสมาชิกมาครบองค์ประชุมแล้ว แต่ประธานและรองประธานไม่
มากให้เลอเนการเชิญ สมาชิกผู้ มุอายดงัดดงในที่ประชุม เป็นประธาน ชัดคราว
แล้วให้ที่ประชุม เลอเนดงัดสมาชิกทอยู่ประชุมชนเป็นประธานในคราว ประชุม
นงคนหนง และเพดการนให้เลอเนการที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ โดยอนโดม

ถ้าประธานหรือรองประธานเข้ามาในที่ประชุมในระหว่างที่การเลือก
เสนงานนง่าดงด่าเนอญกัใหระงมการเลอเนนงเดย หรือถ้าได้เลอเนแล้วผู้
ได้รบเลอเนกัเป็นอนพนหนนากั และ ให้ประธาน หรือรอง ประธานผู้ เข้ามา เป็น
ประธานของที่ประชุมค่อไป

ข้อ ๒๐

โดยปกติให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เจ้นแต่จะมีมติ
ของที่ประชุมเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๑

ประธานอาจตั้งให้หยุดพักการประชุมได้ เมื่อพิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๒๒

ในการ ประชุมลับห้ามมิให้บุคคลที่มี ใต้เป็น สมาชิกหรือ รัฐมนตรี
หรือกรรมาชิก เรหรือผู้เสยงชานุกที่ประธานอนุญาตให้เข้ามาชี้แจง หรือเจ้า
หนนากัอยู่ในที่ประชุม หรือ ณ ที่ใดในระยะทจะฟังการประชุมได้

สภาอาจลงมติให้จัดรายงานการประชุมฉบับครั้งใดก็ได้ แต่ให้มี
บันทึกพฤติการณ์ไว้

ข้อ ๒๓

ในการประชุมใด ๆ เมื่อรัฐสภาหรือสมาชิกไม่น้อยกว่า ๒๕ คน ร้อง
ขอมิให้เปิดเผยข้อความใดอันเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือประโยชน์ของแผ่นดิน ก็ห้ามมิให้เปิดเผยข้อความนั้น และในกรณีเช่นว่านี้ สภาอาจลงมติ
มิให้จัดรายงานการประชุมในส่วนที่เกี่ยวกับข้อความนั้น แต่ให้เพียงมีบันทึก
พฤติการณ์ไว้ก็ได้

ข้อ ๒๔

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๒๒ และ ๒๓ รายงานการประชุมทั้งปวงต้องจัด
โดยบริบูรณ์ตามถ้อยคำอภิปราย และเมื่อกรรมาธิการได้ตรวจสอบแล้วให้
ทำสำเนา ๕ ฉบับ สำหรับสมาชิกตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่า ๓ วัน ก่อน
กำหนดการประชุมเพื่อรับรองรายงานการประชุมนั้น

สมาชิกผู้ใดต้องการแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำของตนในรายงาน การ
ประชุมครั้งใด ต้องได้รับอนุญาตจากสภาก่อนสภาลงมติรับรองรายงานการ
ประชุมครั้งนั้น

ข้อ ๒๕

เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมแล้ว ให้ประธานหรือรองประ
ธานสภาลงนามไว้เป็นสำคัญ

รายงาน การ ประชุมของสภาจะต้องทำให้เสร็จ และเสนอ สภาเพื่อ
รับรองภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประชุม เว้นแต่ประธานจะ
เห็นสมควรอนุญาตให้ขยายเวลา

ข้อ ๒๖

รายงานการประชุมฉบับจะเปิดเผยได้ก็เพียงเท่าที่มติ ของสภาให้เปิดเผย
ได้เท่านั้น

ข้อ ๒๗

ให้เลขาธิการจัดพิมพ์ บรรดา รายงาน การประชุม ทั้งปวง นอกจาก รายงานการประชุมลับ ที่มีมติของสภาให้เปิดเผยและนอกจากข้อความที่ ห้ามเปิดเผยตามข้อ ๒๓ ขึ้นไว้โดยเร็ว และให้มีจำนวนพอสมควร

หมวด ๔

นิติและการแปรนิติ

ข้อ ๒๘

เว้นแต่ข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น นิติทั้ง หายต้องเสนอต่อสภาเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภา และถ้าสมาชิก เป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน

ข้อ ๒๙

นิติต่อไปนี้ ไม่ต้องเสนอต่อสภาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ ต้องมีสมาชิกรับรองอย่างน้อย ๓ คน คือ

- ก. นิติขอเปลี่ยนแปลงการประชุม
- ข. นิติขอให้รับรองรายงานการประชุม
- ค. นิติขอให้รับรองรายงานของกรรมาธิการ
- ง. นิติขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน
- จ. นิติตั้งที่กล่าวไว้ในข้อ ๓๐
- ฉ. นิติตั้งที่กล่าวไว้ในข้อ ๓๑ วรรคแรก
- ช. นิติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๓๐

เมื่อที่ประชุมกล่าวปรึกษานิติโดย สมาชิกจะเสนอนิติขึ้นได้ ก็แต่เฉพาะที่กล่าวต่อไปนี้คือ

- ก. ญัตติขอแปรญัตติ
- ข. ญัตติขอให้ส่งปัญหาไปยังกรรมาธิการ
- ค. ญัตติขอให้เลื่อนการประชุม
- ง. ญัตติขอให้บิณฑบาต
- จ. ญัตติขอให้ลงมติ
- ฉ. ญัตติขอให้ยกเรื่องขึ้นจนปรึกษา

ญัตติดังกล่าวนั้นใน ก. จะเสนอในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใดก็ได้แต่จะเฉพาะในกรณีพิจารณาเรื่องใดเดียวในวาระที่ ๒ ตามข้อ ๓๐๒ วรรค ๒ ส่วนญัตติดังกล่าวนั้นใน ฉ. นั้น ห้ามมิให้เสนอในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใด ๆ เป็นอันขาด

ข้อ ๓๑

ญัตติดังกล่าวนั้นในข้อ ๓๐ ง. จ. และ ฉ. นั้น ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกันในการอภิปรายของตน อนึ่งถ้าประธานพิจารณาเห็นว่าญัตติเช่นว่านั้นเสนอขึ้นมาโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรก็ หรือเสนอโดยเจตนาปิดปากหรือตัดโอกาสมิให้ฝ่ายตรงกันข้ามได้อภิปรายหรือคัดค้านตามสมควรก็ ประธานอาจระงับญัตติเช่นว่านั้นเสียก็ได้

ข้อ ๓๒

ญัตติคัดค้านแปรญัตติเมื่อผู้เสนอประสงค์จะถอนก็ต้องถอนในที่ประชุม และจะถอนไปได้ก็ต่อเมื่อที่ประชุมอนุมัติ เพื่อประโยชน์แห่งข้อนี้ ถ้าผู้เสนอขอถอนญัตติหรือคำแปรญัตติ และไม่มีผู้ใดคัดค้าน ให้ถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้ถอนได้

ข้อ ๓๓

ในกรณีที่ประชุมลงมติในญัตติตามข้อ ๓๐ ฉ. ให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมที่ประชุมกำลังพิจารณายกขึ้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๓๔

มติซึ่งสมาชิก เสนอขอ ให้ตั้งความ รัฐธรรมนูญ ต้องเสนอ ล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรและต้องมีผู้รับรอง ๒๐ คน

ข้อ ๓๕

นอกจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมาจากสภาผู้แทนแล้ว มติใด ที่สภายังมิได้ พิจารณาหรือพิจารณา ยังไม่เสร็จย่อมเป็น อันตกไป เมื่อมีการ เปลี่ยนสมาชิกของสภาถึงกึ่งหรือกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๖

มติใดตกไปแล้ว นอกจากที่เป็นร่างพระราชบัญญัติห้ามมิให้ฯ มติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันเช่นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ ประธานจะอนุญาต ในเมื่อพิจารณาเห็นว่า เหตุการณ์ ได้เปลี่ยนแปลงไป

หมวด ๕

การอภิปราย

ข้อ ๓๗

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๔๔ และ ๔๗ สมาชิกผู้ใดประสงค์จะกล่าวความ ข้อหนึ่งข้อใด ให้ยื่นข้อขึ้นพันศีรษะ ณ ที่ของตน เมื่อประธานรับข้อให้พูด แล้วจึงพูดได้ สมาชิกต้องยื่นพูด ณ ที่ของตน หรือ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ คำพูด นั้นต้องเป็นคำพูดกับประธานเสมอ

ถ้ามีสมาชิกหลายคนยื่นข้อขึ้นในคราวเดียวกัน ประธานจะให้สมาชิก ผู้ใดพูดได้ก่อนแล้วแต่ดุลยพินิจของประธาน ตามควรแก่กรณีโดยคำนึงถึงผู้ ที่ ยังไม่มีโอกาสได้พูดด้วย

ข้อ ๓๘

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๔๕ และ ๔๖ นอกจากผู้เสนอและผู้แปรญัตติ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รัฐมนตรี กรรมการ และผู้ช่วยชาวยุทธประธาน อนุญาตให้เข้ามาชี้แจงแล้วผู้ใดจะอภิปรายในประเด็นเดียวกันเกินกว่า ๒ ครั้ง ต้องกล่าวขออนุญาตประธานก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงอภิปรายได้

ข้อ ๓๙

บทบังคับดังกล่าวมาในข้อ ๓๘ มิให้ใช้บังคับแก่การอภิปรายในการ ประชุมที่คณะรัฐมนตรีเสนอขอความไว้วงใจ

ข้อ ๔๐

ในการเริ่มอภิปรายนั้น ประธานต้องให้โอกาสแก่ผู้เสนอหรือผู้แปร ญัตติ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณีได้อภิปรายก่อน

ข้อ ๔๑

เมื่อผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติ หรือผู้ที่ได้รับ มอบหมายได้อภิปรายแล้ว ให้ประธานถามที่ประชุมว่าจะมีผู้คัดค้านหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้คัดค้านก็ให้ถือว่า เป็นการเปิดอภิปราย

ถ้ามีผู้คัดค้านก็ให้ถือว่า เป็นการเปิดอภิปรายต่อไป และในกรณีเช่น งามเมื่อผู้คัดค้านได้อภิปรายแล้ว ถ้ามีผู้ประสงค์อภิปรายต่อไปอีกก็ให้ อภิปรายต่อกันระหว่างฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้านตามลำดับ

ข้อ ๔๒

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๔๑ วรรคแรก การอภิปรายอาจมีได้โดย

- ก. ไม่มีผู้ใดขออภิปรายต่อไป และประธานได้ประกาศขอที่ประชุม ว่า ไม่มีผู้ขออภิปรายต่อไปแล้วให้ถือว่าเปิดอภิปราย
- ข. ที่ประชุมลงมติให้เปิดอภิปรายในเมื่อมี สมาชิก เสนอญัตติขอเปิด อภิปรายตามข้อ ๓๐ ง.

ค. ประธานขอให้ที่ประชุมลงมติโดยพิจารณาเห็นว่าได้มีการอภิ-
ปรายว่าพอสมควรแล้ว

ข้อ ๔๓

ผู้พูดแต่ละคน ไม่ว่าจะสมาชิก รัฐมนตรี กรรมการ หรือผู้เชิญ
ชาน ซึ่งเข้ามาแสดงข้อที่ประชุมต้องพูดเฉพาะเรื่องและในประเด็นที่กำหนด
ปรึกษากันอยู่เท่านั้น ต้องพูดโดยสุภาพและไม่แก้งัดใส่ร้ายหรือเย้ยหยันบุคคล
ใด และต้องไม่กล่าวพระนามพระมหากษัตริย์ หรือชื่อสมาชิกหรือบุคคล
ใด ๆ โดยไม่จำเป็น

ทุกคนต้องประหยัดเวลาของสภาซึ่งไม่พูดฟุ่มเฟือย หรือฉวนฉวนซ้ำ
ซาก ต้องไม่พูดซ้ำกับผู้อื่น และต้องไม่นำเอาเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่
ประชุมฟัง เว้นแต่จะเป็นการจำเป็น

ถ้าประธานพิจารณาเห็นว่าผู้ใดใช้เวลาในการพูดครั้งใดนาน เกิน สิบ
ควรแก่เรื่อง ไม่ว่าจะได้ผ่านบทบังคับแห่งสองวรรคแรกหรือไม่ และ
ยังมีผู้อื่นประสงค์จะพูดต่อไปอีก ประธานอาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดพูดเสียก็ได้ใน
เมื่อใดพูดมาถึง ๑๕ นาที แล้ว

ข้อ ๔๔

ผู้ถูกอภิปรายอาจฟังถึงเรื่องอันใดหรือเรื่องอันใด อันเป็นที่เสียหาย
อาจยื่นขออนุญาตประธานกล่าวแก้หรือชี้แจงได้ตามสมควร

ข้อ ๔๕

ผู้พูดอาจขอถอนคำพูดของตนได้ แต่ต้องขอถอนในที่ประชุมและถ้า
ไม่มีผู้คัดค้านก็ให้ถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้ถอนได้

ข้อ ๔๖

เมื่อประธานเห็นว่าการผ่านข้อบังคับ และเตือนผู้ใดให้เข้าระเบียบ
ผู้นั้นต้องปฏิบัติตามทันที

๖๔

ข้อ ๔๗

เมื่อสมาชิกผู้ใดเห็นว่าการผ่านของข้อบังคับ กอาจย่นชั้นหรือขอให้
รักษาข้อบังคับได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ประธานวินิจฉัยและมีคำสั่งว่าได้มีการ
ผ่านตามที่สมาชิกร้องขออนุมัติหรือไม่ แล้วจึงจะให้ความเห็นการปรึกษากันต่อไป
ได้

ข้อ ๔๘

คำวินิจฉัยและคำสั่งของประธานในข้อที่ว่าการผ่าน หรือผู้ใดผ่าน
ข้อบังคับ หรือไม่ตามข้อ ๔๖ และ ๔๗ นั้น เป็นอันเด็ดขาด

ข้อ ๔๙

ไม่ว่าในขณะใด ๆ ถ้าประธานย่นชั้น ให้ผู้ ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและ
นั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธาน เว้นแต่ในการอ่านพระบรมราชโอง
การหรือกระแสพระราชดำรัส ให้ที่ประชุมยืนฟังตลอดเวลาที่ประธานอ่าน

หมวด ๖

การลงมติ

ข้อ ๕๐

ถ้ามีการลงมติ ถ้าญัตติใดมีค่าแปรญัตติ ให้ยกเอาค่าแปรญัตติ
สุดท้ายลงมติก่อนแล้วย่อนค่าฉบับอื่นไป แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการ
เรียงลำดับดังกล่าวมานั้นเป็นเหตุให้มติที่ใดตั้ง ครั้นนั้น และมีคะแนนเสียงแล้ว
เป็นอันเด็ดขาดไปเพราะความผิดพลาดเช่นว่านั้น

ข้อ ๕๑

เมื่อเห็นเป็นการสมควร ประธานหรือที่ประชุมอาจให้แยกความ
ออกลงมติเป็นตอน ๆ ก็ได้

๖๕

ญาติขอให้แยกความออกถงมติ สมาชิกไม่จำต้องเดินต่อวงหน้า หรือเป็นตายตักษณอักษร แต่ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๕ คน

ข้อ ๕๒

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๓๒ และ ๕๑ การลงมติอาจกระทำโดยคอกเมื่อ มีตอกปรายแล้ว โดยทางใดทางหนึ่งต่อไปนี้ คือ

- ก. ในกรณีที่ไม่มีผู้คัดค้าน และประธานได้ประกาศต่อที่ประชุมว่า ไม่มีผู้คัดค้านให้ถือว่าที่ประชุมอนุมัติ
- ข. ในกรณีที่ผู้คัดค้าน ให้มีการลงคะแนนมติ

ข้อ ๕๓

การลงคะแนนมติให้เป็นการลงคะแนนเปิดเผย เว้นแต่รัฐบาลร้อง ขอหรือสมาชิกเสนอญาติขอให้ลงคะแนนลับ และที่ประชุมอนุมัติจึงให้ลง คะแนนลับ

ญาติตั้งกล่าวมาในวรรคแรกนั้น ไม่จำต้องเดินต่อวงหน้าหรือเป็น ตายตักษณอักษร แต่ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๑๕ คน

ข้อ ๕๔

การลงคะแนนเปิดเผย อาจกระทำโดยวิธีใดวิธีหนึ่งต่อไปนี้ คือ

ก. ชุมชนพนศัษะ

ข. ยมชน

ค. จัดแบ่งพวกไม่เห็นด้วยให้อยู่ทางซ้าย พวกเห็นด้วยให้อยู่ทาง ขวาของประธาน

ง. เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ลงคะแนนเป็นรายตัว

จ. วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

เว้นแต่รัฐธรรมนูญจะได้กำหนดวิธีลง คะแนนไว้โดยเฉพาะ เป็นอย่าง อื่น ให้ใช้วิธีอื่น แต่ถ้าประธานเห็นสมควรหรือถ้ามีสมาชิกเสนอโดยมีผู้

รับรองไม่น้อยกว่า ๓๕ คน และที่ประชุมอนุมัติ จะให้ใช้วิธีที่กล่าวมาใน
ข. จ. ค. วิธีใดวิธีหนึ่งก็ได้

ข้อ ๕๕

วิธีลงคะแนนลับนั้น เว้นแต่ที่ประชุมจะกำหนดให้กระทำอย่างอื่นก็
ให้กระทำโดยเรียกชื่อ สมาชิกตาม ลำดับอักษรให้ลงเบาะใน หีบเป็นราย ตัวคือ
หน้าประธาน ผู้ที่เห็นด้วยลงเบาะขาว ผู้ที่ไม่เห็นด้วยลงเบาะด่อน

ข้อ ๕๖

ในการนับคะแนนครั้งใด ๆ ถ้าสมาชิกผู้ใดเชื่อว่ามีการนับผิด ก็อาจ
ขอให้มีการนับคะแนนใหม่ แต่คำขอเช่นว่านต้องมีผู้รับรอง ๓๕ คน

ในกรณีที่มีคำขอให้มีการนับคะแนนใหม่ดังกล่าวมาในวรรคก่อน เว้น
แต่รัฐธรรมนูญ จะได้กำหนดวิธีลงคะแนนไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น หรือ
การลงคะแนนที่ถูกทักท้วงนั้นเป็นการลงคะแนนลับ ให้เปลี่ยนวิธีลงคะแนน
เป็นวิธีดังกล่าวมาในข้อ ๕๕ ซึ่งอยู่ในอันดับถัดจากวิธีที่ถูกทักท้วงว่ามีการนับ
ผิดนั้น แต่ถ้าวิธีที่ถูกทักท้วงว่ามีการนับผิดเป็นวิธีอื่นตามทักท้วงในข้อ ๕๕ จ.
ก็ให้เปลี่ยนเป็นวิธีใด ๆ ที่ที่ประชุมเห็นสมควร

ข้อ ๕๗

ถ้าประธานใช้สิทธิลงคะแนนในฐานะสมาชิก ต้องลงคะแนนไปใน
คราวเดียวกับสมาชิกโดยไม่จำกัดลงจากบัลลังก์

เมื่อคะแนนเท่ากันและประธานออกเสียงชี้ขาด ต้องออกเสียงชี้ขาด
นั้นโดยเปิดเผยรวมทั้งกรณีลงคะแนนลับด้วย ในการออกเสียงชี้ขาดนั้น
ประธานจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๘

ถ้ามีสมาชิกเข้ามาในที่ประชุมภายหลังที่ประชุมเริ่มลงมติ สมาชิก
ผู้เข้ามานั้นอาจลงมติด่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จก็ได้

ข้อ ๕๘

ให้ประธานประกาศผลของการลงคะแนนทุกครั้ง และถ้าในเรื่องใด มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ บังคับไว้ว่า มติต้อง ประกอบด้วย คะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่รัฐธรรมนูญบังคับหรือไม่

ข้อ ๖๐

ในการลงมติครั้งใด ถ้ามีนับคะแนนแล้ว ปรากฏว่าทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีคะแนนรวมกันไม่ถึงจำนวนสมาชิกที่จะประกอบ กันเป็นองค์ประชุมสำหรับการประชุมครั้งนั้น ก็ให้ทำหนังสือแจ้งรายงานการประชุมไว้ด้วยว่าในการลงมติครั้งนั้นสมาชิกอยู่ประชุมครบขององค์ประชุมหรือไม่

หมวด ๗

การตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี

ข้อ ๖๑

กระทู้ถามรัฐมนตรีต้องทำเป็นหนังสือยื่น ต่อประธานสภาและให้ระบุด้วยว่าจะให้ตอบทางหนังสือราชกิจจานุเบกษาหรือจะให้ตอบในที่ประชุมสภา เมื่อประธานเห็นว่าเป็นกระทู้ถามอันถูกต้องแล้ว ก็ให้ส่งไปยังรัฐบาล

ข้อ ๖๒

กระทู้ถามให้ตั้งเป็นรูปคำถาม โดยมีข้อความสั้น ๆ แต่ชัดเจนพอที่จะเข้าใจความหมายได้ตลอด และต้องเป็นคำถามในเรื่องข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงาน ในหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้ถูกถาม

กระทู้ถามใดจำเป็นต้อง กล่าวถึงข้อเท็จจริงก่อนจึงจะตั้งรูปเป็นคำถามได้ ก็ให้ระบุข้อเท็จจริงนั้นแต่โดยสังเขป และต้องเป็นข้อเท็จจริงซึ่งผู้ถามรับรองถูกต้องแน่จะมีโดยนัยรับรองไว้ในกระทู้ถามก็ตาม

๖๘

กระทู้ถามใดจำเป็นต้องมีคำชี้แจงประกอบ ก็ให้แยกคำชี้แจงไว้เป็นอีก
ส่วนหนึ่งต่อท้ายที่ลงลายมือชื่อผู้ตั้งกระทู้ถาม

ข้อ ๖๓

คำถามต่อไปนี้ไม่อยู่ในลักษณะของกระทู้ถาม คือ

- ก. ถามเพื่อให้ขอความเห็น
- ข. ถามเป็นเชิงโต้แย้ง ประชด หรือแก้ถึงได้ร้ายเดียด
- ค. ถามด้วยข้อความเคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- ง. ถามในเรื่องไม่เป็นสาระ
- จ. ถามเพื่อจะทราบว่าข่าว ในหนังสือพิมพ์ หรือกิจการส่วนตัว
บุคคลใด ๆ เป็นจริงหรือไม่

ข้อ ๖๔

กระทู้ถามใดถามถึงเรื่องที่รัฐมนตรีได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้ว
ตามข้อ ๖๒ ว่าไม่ตอบ ก็ให้ประธานร่างมีกระทู้ถามนั้นเสีย เว้นแต่จะ
พิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ในขณะมีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจาก
เมื่อมีกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๖๕

เมื่อมีกระทู้ถาม ประธานมีอำนาจวินิจฉัยว่ากระทู้ถามนั้นเป็นกระทู้ถาม
หรือไม่ ถ้าเห็นว่าเป็นกระทู้ถาม ก็ให้ดำเนินการเพื่อให้รัฐบาลตอบเป็นการด่วน

ข้อ ๖๖

ในการประชุมครั้งหนึ่งๆ ให้มีกำหนดเวลาสำหรับถามและตอบกระทู้
ไม่เกิน ๓๐ นาที เว้นแต่ประธานจะพิจารณาเห็นสมควรกำหนดหรืออนุญาต
ให้ขยายเวลาเกินกว่านั้น

ข้อ ๖๓

ในกรณีที่ผู้ตั้งกระทู้ถามขอให้ตอบในที่ประชุมสภา เมื่อประธานเรียกให้ผู้ตั้งกระทู้ถามดำเนินการถามในที่ประชุมตามระเบียบการ ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามหรือสมาชิกผู้ได้รับมอบหมายให้ถามแทน ในเมื่อผู้ตั้งกระทู้ถามไม่สามารถจะถามได้ด้วยตนเองได้ อ่างานกระทู้ถามในที่ประชุมแต่ไม่ต้องอ่านคำชี้แจง และเมื่อรัฐมนตรีตอบแล้ว ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามหรือผู้ได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณีมีสิทธิซักถามเพื่อความกระจ่างชัดได้ซักไม่เกิน ๓ ครั้ง เว้นแต่ประธานจะอนุญาตให้ซักถามต่อไปอีก

การถาม และตอบนั้นให้ เป็นไป ในระหว่าง ผู้ถามกับ รัฐมนตรีผู้ตอบเท่านั้น มิให้ผู้อื่นอภิปราย และมีให้มการลงมติ

ข้อ ๖๔

ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่าในการที่จะตอบกระทู้ถามใดจะต้องเปิดเผยข้อความใดซึ่งไม่สมควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์ของแผ่นดิน รัฐมนตรีจะไม่ตอบกระทู้ถามนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ แต่ต้องชี้แจงในที่ประชุมหรือในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้วแต่กรณีถึงเหตุที่ไม่ตอบกระทู้ถามนั้น

ให้ใช้ความในวรรคก่อนบังคับโดยอนุโลมแก่การตอบการซักถามของสมาชิกเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ที่รัฐมนตรีได้แถลงหรือแจ้งในที่ประชุมทราบ

ข้อ ๖๕

ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่สามารถมาประชุมและดำเนินการถามหรือซักถามด้วยตนเองก็อาจทำหนังสือยื่นต่อประธานมอบหมายให้สมาชิกอื่นคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการถามหรือซักถามแทน

ถ้าประธานเรียกให้ผู้ตั้งกระทู้ถามดำเนินการถามตามข้อ ๖๔ แล้ว ไม่ปรากฏตัวผู้ตั้งกระทู้ถามหรือผู้ได้รับมอบหมาย ตามความในวรรคก่อนอยู่ในที่

๗๐

ประชุม ก็ให้ถือว่าผู้ตั้งกระทู้ตามได้ก่อนกระทู้ของตน เว้นแต่ประธานจะพิจารณาเห็นว่าเหตุจำเป็นหรือสมควรและตั้งอนุญาตในที่ประชุมครั้งนั้นให้เลื่อนการถามและตอบกระทู้นั้นไป

หมวด ๘
กรรมวิธีการ

ข้อ ๗๐

ภายหลังเปิดสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงตั้งประธานและรองประธานสภาแล้ว ให้สภาเลือกตั้งกรรมวิธีการสามัญไว้เป็นคณะ ๆ โดยจะกำหนดให้คณะใดประกอบด้วยสมาชิกกี่คน และจะกำหนดให้คณะใดมีหน้าที่เฉพาะกิจการใดด้วยก็ได้ สักแต่จะเห็นสมควรแต่ละให้สมาชิกผู้ใดเป็นกรรมวิธีการสามัญในคราวเดียวกันเกินกว่า ๒ คณะไม่ได้

ข้อ ๗๑

ในกรณีที่เห็นสมควร สภาอาจเลือกตั้งคณะกรรมวิธีการสามัญเพิ่มขึ้นอีกในเวลาใด ๆ ภายหลังที่ได้เลือกตั้งไว้แล้วตามข้อ ๗๐ ก็ได้

ข้อ ๗๒

กรรมวิธีการวิสามัญนั้น สภาอาจเลือกตั้งขึ้นเมื่อใดและเพื่อให้กระทำการหรือพิจารณาข้อบังคับข้อความใดอันอยู่ในวงงานของสภาก็ได้ สักแต่สภาจะเห็นสมควร

ข้อ ๗๓

การเลือกตั้งบุคคลเป็นกรรมวิธีการสามัญหรือวิสามัญ ให้มีการเสนอชื่อโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน เว้นแต่ในกรณีเลือกตั้งกรรมวิธีการวิสามัญ ถ้ารัฐบาลเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

๗๑

ในการลงมติเลือกตั้งกรรมการนั้น ให้ข้อความในข้อ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๗๔

ในการประชุมกรรมการแต่ละคณะเป็นครั้งแรกนั้น ให้เลขาธิการเป็นผู้คัดเลือกกรรมการผู้มีอายุสูงสุดในที่ประชุมเป็น ประธานชั่วคราว แล้วให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการในคณะของตนเป็นประธานคนหนึ่งและเลขาธิการคนหนึ่ง และอาจเลือกตั้งกรรมการเจ้าหน้าที่อื่นออกได้ ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติให้เรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นในเรื่องกิจการที่กระทำหรือพิจารณาอยู่นั้น ถ้าจำเป็นต้องออกคำสั่งเรียกเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนามในคำสั่งเช่นว่านั้น

ข้อ ๗๕

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๗๒ ภายหลังจากที่ได้รับแต่งตั้งแล้ว ถ้าจำนวนกรรมการในคณะกรรมการใด ลดลงน้อยกว่าที่ได้กำหนดไว้เพราะเหตุกรรมการบางคนลาออกหรือเพราะเหตุอื่น คณะกรรมการนั้นจะดำเนินกิจการที่ได้รับมอบหมายต่อไปไม่ได้ จนกว่าสภาจะได้เลือกตั้งซ่อมให้ครบจำนวน

ข้อ ๗๖

ห้ามมิใช้กรรมการคณะใดดำเนินกิจการของสถานออกต้มยี่ประชุมเว้นแต่

- ก. ประธานสภาได้รับขอ และสภาลงมติให้ให้กรรมการ คณะนั้นดำเนินกิจการนอกต้มยี่ประชุมได้ หรือ
- ข. หลังจากมีต้มยี่ประชุมแล้ว ให้ประธานสภาพิจารณาเห็นเป็นการจำเป็น หรือสมควรเพื่อประโยชน์แห่งกิจการของสภา และ

๗๒

ได้ขอให้กรรมการคณะนั้นดำเนินการนอกสมัยประชุม ใน
กรณีเช่นว่านี้ให้ประธานสภาขออนุมัติสภาภายหลัง
บทบังคับที่กล่าวมาใน ข. ให้ใช้ได้ด้วยในกรณีที่จำนวนกรรมการ
ลดน้อยลงกว่าที่กำหนดไว้ โดยการลดน้อยลงเช่นว่านั้นเกิดขึ้นนอกสมัย
ประชุม ถ้ามีวามกรรมการเหลืออยู่กว่ากึ่งจำนวนที่กำหนดไว้

ข้อ ๗๗

เว้นแต่จะได้กำหนดไว้โดยเฉพาะใน หมวดนี้ และเว้นแต่กรรมการ
คณะใดจะตกลงกับกำหนดระเบียบการประชุมของคณะตนเป็นอย่างอื่น ให้
นำบทบังคับว่าด้วยการประชุมของ สภามาใช้แก่การ ประชุมกรรมการ โดย
อนุโลม

ข้อ ๗๘

เว้นแต่ สภาจะได้ ลงมติให้กรรมการ กระทำกิจการ หรือพิจารณา
ข้อบังคับข้อความใดเป็นการลับ สมาชิกสภาและรัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้า
ฟังการประชุมของกรรมการ

ในกรณีที่สภาได้ลงมติให้เป็นการลับนั้น ฉะนั้นผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับ การ ประชุมที่ได้รับอนุญาตจากประธานกรรมการหรือที่คณะ
กรรมการลงมติให้เรียกมาตามข้อ ๗๕ วรรค ๒ และเจ้าหน้าที่แทนม
สิทธิฟังการประชุม

ข้อ ๗๙

กรรมการต้องให้โอกาสแก่ผู้เสนอและผู้แปรญัตติ ตลอดจน ผู้รับ-
รองคำเสนอหรือคำแปรญัตติ ซึ่งแจ้งแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมา-
ธิการตามสมควร

ข้อ ๘๐

ให้มีประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สภา แจ้งกำหนดนัดประชุมกรรมา-

วิธีการทุกครั้ง สำหรับการประชุมครั้งแรกต้องประกาศล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน เว้นแต่ในกรณีที่ประธานสภาพิจารณาเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนก็อาจสั่งให้ประกาศล่วงหน้าได้ตามที่เห็นสมควร สำหรับการประชุมครั้งต่อไป ให้ประกาศโดยไม่ชักช้าภายหลังที่ประชุมกรรมการได้กำหนดนัดประชุม ให้เลขาธิการแจ้งให้ ผู้เสนอญัตติทราบ กำหนดประชุม ครั้งแรก ล่วงหน้าพอสมควร และเมื่อจะพิจารณาคำแปรญัตติใดเมื่อใดก็ต้องแจ้งให้ผู้แปรญัตติทราบกำหนดนัดล่วงหน้าพอสมควรเช่นเดียวกัน

ข้อ ๘๑

ผู้เสนอหรือ ผู้แปรญัตติซึ่งไม่ สามารถจะมาชี้แจง แสดงความคิดเห็นด้วยตนเองได้ อาจทำหนังสือมอบหมายให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งชี้แจง แสดงความคิดเห็นแทนตนในที่ประชุมกรรมการ

ข้อ ๘๒

ถ้าล่วงพ้นกำหนด เวลานั้นต์ พิจารณา คำแปรญัตติใด เกินครึ่งชั่วโมงแล้ว ผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายดังกล่าวในข้อ ๘๑ หรือผู้รับรองคำแปรญัตติไม่มาชี้แจง ก็ให้ถือว่าคำแปรญัตติที่นัดพิจารณานั้นผู้เสนอได้ถอนแล้ว เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ตกลงขยายเวลาให้

ข้อ ๘๓

ถ้าผู้แปรญัตติไม่เห็นด้วยกับความ เห็นของกรรมการฝ่าย ข้างมาก ในข้อใด ก็อาจส่งจนคำแปรญัตติในข้อนั้นของตนไว้เพื่ออภิปรายและขอความวินิจฉัยของสภาได้
สิทธิส่งจนคำแปรญัตตินั้น ผู้รับมอบหมายดังกล่าวมาในข้อ ๘๑ อาจใช้แทนผู้แปรญัตติได้

ข้อ ๘๔

สมาชิกผู้ใดได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ และไม่เห็นด้วยกับความ

เห็นของกรรมาธิการฝ่ายข้างมาก ก็อาจตั้งวณความเห็นของตนเพื่ออภิปราย และขอความวินิจฉัยของสภาในสวาระสมาชิกผู้ได้แปรญัตติไว้ แต่จะมอบหมายให้ผู้อื่นใช้สิทธิตั้งวณเช่นอำนาจนั้นแทนตนหาได้ไม่

ข้อ ๘๕

ถ้ามติของสภาให้กรรมาธิการ คณะใดกระทำกิจการ หรือพิจารณา ข้อบังคับ ข้อความใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และกรรมาธิการคณะนั้น กระทำกิจการ หรือพิจารณา ข้อบังคับนั้น ไม่เสร็จภายใน ระยะเวลา ที่กำหนด ประธานกรรมาธิการต้องรายงาน ให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวมาในวรรคแรก ถ้าอยู่ในสมัยประชุมให้ประธานสภาเดชะต่อที่ประชุมเพื่อลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งกรรมาธิการคณะใหม่หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้า นอกสมัยประชุมและกรรมาธิการมีอำนาจประชุมได้ตามข้อ ๗๖ ก. หรือ ข. ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วขออนุมัติสภาภายหลัง

หมวด ๕

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๘๖

ให้มีสารบบลงวันที่สภาได้รับ และวันที่สภาลงมติในร่างพระราชบัญญัติทุก ๆ ฉบับ

ข้อ ๘๗

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้พิจารณาเป็น ๓ วาระ

ข้อ ๘๘

ในวาระที่ ๓ ให้ที่ประชุมปรึกษาในหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ และลงมติว่าสมควรรับหลักการหรือไม่

ถ้ามีมติไม่รับหลักการ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังประธานสภาผู้แทน และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย

ถ้ามีมติรับหลักการ เว้นแต่ในกรณีต่อนี้ดังกล่าวในข้อ ๘๐๒ ก็ให้ที่ประชุมลงมติต่อไปว่า จะให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นให้กรรมาธิการสามัญคณะใดพิจารณาหรือจะให้มีการพิจารณาโดยกรรมาธิการวิสามัญ ถ้าเป็นในกรณีหลัง ก็ให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นเพื่อการนั้น และเมื่อได้ลงมติอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ให้ที่ประชุมกำหนดเวลาแปรญัตติไว้ด้วย

ข้อ ๘๙

เพื่อประโยชน์แห่งข้อ ๘๘ ววรรคแรก ที่ประชุมอาจลงมติให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาหลักการร่างพระราชบัญญัติใด ๆ และบันทึกความเห็นเห็นชอบสภาก่อนแล้วจึงปรึกษาต่อไป และลงมติในวาระที่ ๓ ก็ได้

ข้อ ๙๐

เมื่อสภาได้ลงมติตามข้อ ๘๘ ววรรคท้ายแล้ว สมาชิกผู้ใดประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ทำคำแปรญัตติเป็นลายลักษณ์อักษรส่งต่อเลขาธิการภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ

คำแปรญัตติจะต้องระบุโดยชัดแจ้งว่า ผู้แปรญัตติประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในตอนหรือมาตราใดให้เป็นอย่างไร และลงลายมือชื่อผู้แปรญัตติและผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน แต่ถ้าเป็นการแปรญัตติในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดินหรือพระราชบัญญัติอื่นอันเกี่ยวข้องด้วยการเงิน ก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบังคับที่กล่าวในข้อ ๘๓ ด้วย

ให้ตราธิการเสนอ คำแปรญัตติที่ได้ส่งมาโดย ถูกต้องตาม บทบังคับ
แห่ง ๒ วรรค ก่อนต่อที่ประชุมกรรมาธิการ โดยไม่ชักช้า

ข้อ ๕๑

การแปรญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน หรือพระราช
บัญญัติอื่นอันเกี่ยวข้องทางการเงิน ให้อยู่ภายใต้บทบังคับต่อไปนี้ คือ

ก. แปรญัตติขอให้ลดจำนวนเงินขออนุญาตจ่าย ต้องมีสมาชิก
รับรอง ๘ คน

ข. แปรญัตติตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมรายจ่ายต้องมีสมาชิก
รับรอง ๘ คน และเว้นแต่ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีให้คำรับรอง ต้องเสนอ
แปรญัตติขอให้ลดจำนวนเงินอนุญาตจ่าย ทั้งต้องให้รายจ่ายที่ตั้งขึ้นใหม่หรือ
เพิ่มเติมนั้นอยู่ในวงเงินที่ขอให้ลดด้วย

ค. แปรญัตติแก้ไขเปลี่ยนแปลงความ ประสงค์ของ จำนวนเงินอนุ
อนุญาตจ่าย ต้องมีสมาชิกรับรอง ๘ คน และต้องอยู่ในวงเงินที่ขอแก้ไข
เปลี่ยนแปลง

ง. ห้ามมิให้แปร ญัตติ ใน รายการซึ่งมีข้อผูกพันอย่างใด อย่างหนึ่ง
ต่อไปนี้ คือ

๑. ดอกเบี้ยและเงินตั้งใช้เงินกู้
๒. รายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ข้อ ๕๒

ให้ประธานคณะกรรมการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการ
พิจารณาเสร็จแล้วต่อประธานสภาพร้อมด้วยรายงานย่อ ซึ่งอย่างน้อย
จะต้องระบุว่าได้หรือไม่ การแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างพระราชบัญญัติ
นั้นในตอนหรือมาตราใดบ้าง การแปรญัตติและมติของกรรมาธิการเกี่ยว
ด้วยการแปรญัตตินั้น ๆ เป็นประการใด และถ้ามีการส่งวนคำแปรญัตติหรือ

๗๗

ความเห็นใดดังกล่าวมาในข้อ ๘๓ หรือ ๘๔ ก็ให้ปรากฏค่าแปรญัตติหรือ
ความเห็นที่ส่งจนไว้นั้นด้วย

นอกจากรายงานดังกล่าวมาในวรรคแรก ถ้าได้มติของคณะกรรมการ
พิจารณาให้เสนอความเห็นใด ๆ ต่อสภา ก็ให้ประธานคณะกรรมการเสนอ
ความเห็นเช่นว่านั้นต่อประธานสภาด้วย

ข้อ ๘๓

ให้ตั้งสำเนาร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมการพิจารณาเสร็จ
แล้ว กับสำเนารายงานและบันทึกความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าวมา
ในข้อ ๘๒ แก่สมาชิกก่อนกำหนดพิจารณาในวาระที่ ๒

ข้อ ๘๔

ภายหลังที่ได้ปฏิบัติตามข้อ ๘๒ แล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นสมควร
แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือรายงานหรือบันทึกความเห็นประ
การได้อีก ก็อาจขอแก้ไขเพิ่มเติมได้ แต่ถ้าในการขอแก้ไขเพิ่มเติมอีกนั้นไม่
สามารถจะปฏิบัติทำให้เป็นไปตามบทบังคับดังกล่าวมาในข้อ ๘๑ ประกอบ
ด้วยข้อ ๘๔ การแก้ไขเพิ่มเติมอื่นจะต้องได้รับอนุมัติของที่ประชุมสภา

ข้อ ๘๕

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ ให้ที่ประชุมปรึกษา
เรียงลำดับตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ค่าปรารภและมาตราเป็นมาตรา ๆ
ไป แต่คั่นจนจบร่าง

ข้อ ๘๖

สมาชิกผู้มีได้ขอแปรญัตติหรือรับรองค่าแปรญัตติไว้ มีสิทธิคัดค้าน
ร่างพระราชบัญญัติเฉพาะตอน หรือมาตรา ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยคณะ
กรรมการ และในการคัดค้านก็คัดค้านได้เพียงว่าให้คงไว้ตามร่างเดิม

สมาชิกผู้แปรญัตติ หรือรับรองคำแปรญัตติ อันได้มีการส่งจนไว้ตาม
ข้อ ๘๓ มีสิทธิคัดค้านตอนหรือมาตราที่กรรมการไม่ยอมแก้หรือแก้แต่ไม่
ตรงกับคำแปรญัตติ ให้เป็นไปตามคำแปรญัตติอันได้ส่งจนไว้ใหม่อีกด้วย

กรรมการผู้ส่งจนความเห็นของตนไว้ตามข้อ ๘๔ มีสิทธิคัดค้าน
ได้แก่แต่ละเพราะตอนหรือมาตราที่ตนได้ส่งจนความเห็นไว้ และคัดค้านได้เพียง
ให้เป็นไปตามที่ส่งจนความเห็นไว้เท่านั้น

ข้อ ๘๖

เพื่อประโยชน์แห่งข้อ ๘๖ ถ้าผู้แปรญัตติที่มีการส่งจนไว้ หรือ
กรรมการผู้ส่งจนความเห็นของตนไว้ ไม่สามารถมาคัดค้านในที่ประชุม
ด้วยตนเอง ก็อาจทำหนังสือมอบหมายให้สมาชิกอื่นคนใดคนหนึ่งมาคัดค้าน
แทนตนได้

ข้อ ๘๘

เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาจนจบร่างพระราชบัญญัติแล้ว ให้มีการ
พิจารณาทางร่างพระราชบัญญัติเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิ-
จารณาครั้งนั้น สมาชิกอาจเสนอข้อแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไข
เพิ่มเติมเนื้อความใด ๆ มิได้ เว้นแต่ในตอนหรือมาตราใดที่มีได้มีการแก้ไข
เพิ่มเติมโดยกรรมการ หรือโดยที่ประชุม ในเมื่อเห็นว่าข้อความที่มีได้
มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นขัดแย้งกับข้อความที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม

แต่ความในวรรคแรก มิให้ใช้บังคับในกรณี ที่มีสมาชิก เสนอขึ้นแต่
ประธานพิจารณาเห็นว่าเป็นการพิเศษ ประธานอาจขอให้ที่ประชุมลงมติ
ยื้อนไปพิจารณาตอนหรือมาตราใด ๆ แห่งร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งได้มีการ
แก้ไขเพิ่มเติมไปแล้วก็ได้

ข้อ ๘๙

ไม่ว่าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ จะดำเนินไปเพียง
ใด ที่ประชุมอาจลงมติให้กรรมการคณะเดิมหรือคณะอื่นใดพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติใหม่ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ห้ามมิให้มีการแปรญัตติใหม่ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น เมื่อการพิจารณาใหม่เสร็จแล้ว ให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ ต่อไปเฉพาะที่มีการพิจารณาใหม่ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๐๐

เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๙๕ และ ๙๖ แล้ว ก็เป็นอันเสร็จวาระที่ ๒

ข้อ ๑๐๑

การพิจารณาในวาระที่ ๓ ไม่มีการอภิปราย ให้ที่ประชุมลงมติเพียงว่าเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติ ตามที่ได้พิจารณาเสร็จในวาระที่ ๒ แล้วหรือไม่เท่านั้น

ข้อ ๑๐๒

ในกรณีก่อน เมื่อรัฐบาลร้อง ขอ หรือ มี สมาชิกเสนอญัตติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติใดรอดเดียว และที่ประชุมอนุมัติ ก็ให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในวาระที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ติดต่อกันไปในวาระที่ ๒ นั้น ให้ที่ประชุมเป็นกรรมาธิการเต็มสภา ญัตติของสมาชิกตั้งถ่วงมาในวาระแรก และคำแปรญัตติที่เสนอภายหลังเสร็จการพิจารณาในวาระที่ ๑ แล้วนั้น สมาชิกไม่จำเป็นต้องเสนอถ่วงหน้าหรือเป็นลายลักษณ์อักษรแต่ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน

ข้อ ๑๐๓

เมื่อที่ประชุมลงมติอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๑๐๑ แล้ว ให้ประธานปฏิบัติการจัดตั้งต่อไปนี้ คือ

ก. ในกรณีที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติตามที่สภาผู้แทนเดิณมา ก็ให้ส่งร่างนั้นไปให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนทราบด้วย

ข. ในกรณีที่ประชุมลงมติไม่เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืนไปยังประธานสภาผู้แทน และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย

ค. ในกรณีที่ประชุมลงมติให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมไปยังที่ประธานสภาผู้แทน และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย

หมวด ๑๐

การรักษาระเบียบและข้อบังคับ

ข้อ ๑๐๔

บุคคลภายนอกผู้ละเมิดระเบียบซึ่งประธานสภากำหนด ไว้โดยอาศัยอำนาจที่กล่าวในข้อ ๘ ฉ. ให้ถือว่าได้ละเมิดต่อสภา และประธานมีอำนาจตัดเตือน ภาคทัณฑ์ให้ขอขมา ถอนอนุญาตเข้าฟังการประชุม หรือได้ออกจากที่ประชุม แต่ประธานจะเห็นสมควร

ข้อ ๑๐๕

สมาชิกหรือบุคคลใดที่มีสิทธิเข้าร่วมในการประชุมสภา

ก. ผ่าฝนนของคณัน และประธานใดเตือนให้เข้าระเบียบแล้ว ไม่ปฏิบัติตาม

ข. ใช้วาจาไม่สุภาพหรือได้ร้ายหรือเช้ยคู้บุคคลใด และประธานให้ถอนคำพูดหรือให้ขอขมาแล้ว ไม่ปฏิบัติตาม

ค. จงใจกล่าวคำหยาบคาย หรือหมิ่นประมาทบุคคลใดอย่างร้ายแรง

ง. จงใจกระทำการอื่น เป็นเหตุ ก่อความสงบเรียบร้อย ของที่ประชุม

จ. ขัดคำสั่งของประธาน

ประธานมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกไป หรือให้ผู้หนึ่งออกไปเสีย จากที่ประชุม ในการประชุมครั้งนั้น หรือเฉพาะในการปรึกษาเรื่องนั้นก็ได้ สุดแต่จะพิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๑๐๖

เมื่อมีคำสั่งของประธานอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๑๐๕ วรรค ๒ ก็ให้จับบันทึกพฤติการณ์ไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ข้อ ๑๐๗

ถ้าประธานร้องขอหรือสมาชิกเสนอญัตติขอให้งดเว้นการใช้บทบังคับ ข้อหนึ่งส่วนใดแห่งข้อบังคับ ในกรณีพิเศษ และที่ประชุมลงมติอนุมัติ โดยคะแนนเสียงมากกว่าครึ่งจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา ก็ให้มีการงดเว้นการใช้บทบังคับเช่นนั้นได้

ญัตติดังกล่าวมาในวรรคแรกนั้น ไม่จำเป็นต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๑๕ คน

ข้อ ๑๐๘

การตัดความข้อบังคับ จะกระทำไดก็ต่อเมื่อมีญัตติซึ่งสมาชิกเสนอล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๑๕ คน

มติในการตัดความนั้นต้องมีเสียงเห็นด้วยมากกว่าครึ่ง จำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา

ให้ใช้ข้อ บังคับนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่.....๒๔๗๑

ประธานวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : พิจารณาเป็นวาระที่ ๓ ขอเชิญกรรมาธิการ
ประจำที่ คณะกรรมาธิการจะขแรงอะไรไหม

พล.ท. พระยาสิทธิราชเดโชไชย ประธานกรรมาธิการ : การที่
คณะกรรมาธิการชุดนี้ได้รับหน้าที่กว้างขอบังคับการประชุมและการปรึกษา
ของวุฒิสภาชั้นในในฐานะที่กระผมเป็น ประธานในที่ประชุมคณะ กรรมาธิการ
ขอกราบเรียนกิจการที่ได้กระทำไปแล้วพอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้ การยกกว้าง
ขอบังคับการประชุมและการ ปรึกษาของวุฒิสภาชั้นใหม่ นั้นหาได้เปลี่ยนแปลง
รูปไปจากของเดิมทีเดียวทั้งหมดไม่ ที่ว่าของเดิมนั้นหมายถึงขอบังคับการประชุม
และการปรึกษาของวุฒิสภาซึ่งเวลานั้นวุฒิสภา ได้ไชยอยู่ชั่วคราว เป็น
รากฐานประกอบด้วย ขอบังคับการประชุม และการปรึกษาของสภา ผู้แทนและ
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนั้นด้วย แต่ทั้งนี้ได้หมายความว่า
ไปคัดลอกเอาข้อความของเดิมมาใช้ทั้งคั่นห้ามได้ คณะกรรมาธิการได้
พิจารณาหลักการเป็นข้อ ๆ ตามลำดับไป และเมื่อเห็นว่าข้อความใดที่ยัง
แยกย้ายกระจัดกระจายกันอยู่สมควรจะรวมสัมพันธ์กันได้ก็จัดการรวมเข้าเสีย
หรือถ้าหากว่าข้อความใดสัมพันธ์และไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติก็
คัดออก และถ้าเห็นว่าควรกำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ แต่ของเดิมนั้นไม่มัก
ได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น ทั้งนี้คณะกรรมาธิการได้พิจารณากันอย่างละเอียด
รอบคอบ เพื่อที่จะให้ขอบังคับของวุฒิสภาชั้นนี้เป็นหลักการสำหรับใช้ได้ดังต่อไปนี้
คณะกรรมาธิการได้แบ่งงานออกทำเป็นสามวาระคือ วาระที่ ๑ เราได้ประชุม
ร่วมกัน พิจารณาหลักการเป็นข้อ ๆ เมื่อเห็นว่าข้อใดสมควรจะเปลี่ยนแปลง
แก้ไขก็กำหนดการประชุมเฉพาะข้อนั้น ๆ ส่วนข้อใดที่มีได้มีการเปลี่ยนแปลง
ก็คงไว้ตามรูปเดิม ในวาระที่ ๒ ไม่ได้ประชุมร่วมกัน แต่ได้มอบหมายงาน
ให้กรรมาธิการบางท่านไปพิจารณาร่างข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่ง เพื่อให้
รัดกุมเหมาะสมยิ่งขึ้น เมื่อกรรมาธิการได้พิจารณาแล้วร่างข้อบังคับเสร็จแล้ว
จึงได้นำมาประชุมร่วมกันเป็นวาระที่ ๓ อีกครั้งหนึ่ง การประชุมคราวนี้สำคัญ

มาก เพราะเป็นวารุ่สุดท้ายที่จะนำข้อบังคับเงินออกต่อสภา ได้พิจารณาถูก
เคยกันทุกแห่งทุกมุมจนเป็นที่พอใจว่าเรียบร้อยดีแล้วจึงได้กำหนดลงไป และ
อย่างไรก็ดีคณะกรรมการได้รู้สึกขอบคุณ เพราะมีท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรติ
บางนายได้ให้ข้อสังเกตได้หลายอย่างหลายประการ ทั้งท่านประธานวุฒิสภา
และท่านอดีตรัฐมนตรีบางท่าน ก็ได้กรุณาฝากข้อสังเกตให้คณะกรรมการ
พิจารณาด้วย คณะกรรมการยอมรับรู้สึกเป็นพระคุณอันสูง เพราะ
ได้รับความรู้เห็นเพิ่มเติมจนได้ก็สามารถเรียบเรียงข้อบังคับนั้นจนได้สำเร็จ
อย่างไรก็ดี ข้อบังคับที่เสนอก่อนสภา ในชั้นนี้ขอแต่เพียงรับหลักการเท่านั้น

น.อ. ม.จ. พรปรีชา กมลาสน์ ร.น. : ข้าพเจ้าได้อ่านข้อบังคับ
นั้นแล้วแท้จริงเห็นได้ว่า สดกกันมาส่วนมาก แต่ความข้อข้องใจอยู่หมวด
เดียว ในเรื่องว่าด้วยเงิน หมวด ๓๐ ทั้งชั้น อยากจะถามว่าเพราะเหตุใด
จึงตัดออก กรุณาอธิบายด้วยจะขอบคุณมาก

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเข้าใจว่าในชั้นนี้คงไม่มีการ
อภิปรายกันในข้อบังคับ จึงขอความวินิจฉัยท่านประธาน ว่าเราจะ
พิจารณาในชั้นกรรมการก่อน

ประธานวุฒิสภา : คือข้อข้องใจว่าตัดหมวด ๓๐ เรื่องการเงินออก
ซึ่งแจ้งให้เขาดักหน่อย เขาข้องใจ

พล.ท. พระยาสิทธิราชเดโชไชย ประธานกรรมการ : ตาม
ที่ท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรติได้ถามเมื่อกัน เพราะเหตุว่าคณะกรรมการเห็น
กันว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลย มาตรานั้น หมวดนั้นได้เชิญท่านเลขาฯ ก็
บอกว่าจะเขียนกันไว้แหละ ๆ เท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นจึงได้ตัดออก

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ผู้ใดจะ
อภิปรายใหม่ในชั้นนี้ ถ้าไม่มีผู้ใดอภิปราย ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมลงมติ
ว่าควรจะรับร่างข้อบังคับนี้ไว้พิจารณาหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะรับ
ร่างนี้ไว้พิจารณา ขอบได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือจำนวนมาก

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นควรรับไว้พิจารณา ขอได้
โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานวุฒิสภา : ส่วนมากให้รับไว้พิจารณา ที่ไม่เห็นด้วยไม่มี
เลย เป็นอันรับไว้พิจารณา ฉะนั้นจะถามท่านถึงเรื่องกรรมวิธีการ คือ
จะให้กรรมวิธีการชุดนี้เป็นกรรมกรพิจารณาปรับปรุงคดีต่อไป หรือ จะตั้ง
กรรมวิธีการใหม่

พล.ต. พระอุดมโยธาธิบดี : กรรมกรชุดเก่าได้ค้นหาเงื่อนหา
ปมต่าง ๆ และได้เรียนความรู้ไว้พอแล้ว ทั้งยังไม่มีข้อบกพร่องประการใด
ข้าพเจ้าเห็นควรเสนอขออนุญาตต่อไป

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น เมื่อไม่มี
ผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมอนุมัติ ให้กรรมวิธีการ
ชุดนี้ได้พิจารณาปรับปรุงคดีต่อไป กำหนดวันแปรญัตติ ?

ม.จ. ชัชชาติ เกษมสันต์ : กระผมขอเสนอให้แปรญัตติภายใน
ใน ๗ วัน

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอให้แปรญัตติภายใน ๗ วัน เมื่อไม่มี
ผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้แปรญัตติภายใน ๗ วัน- ทมค
ระเบียบวาระ เลิกประชุม

ต่อจากนั้น ได้มีการประชุมเป็นการภายใน เพื่อพิจารณาร่างข้อ
บังคับวุฒิสภาว่าด้วยการลา การจ่ายเงินประจำตำแหน่ง และค่าพาหนะ
ของสมาชิกวุฒิสภา กับเบญประชุมของกรรมวิธีการ พ.ศ. ๒๔๗๓

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๕๕ นาฬิกา

กรรมวิธีการตรวจรายงานการประชุมวุฒิสภา

พระยาเมธาธิบดี	ประเสริฐ บัณฑิตกุล	ผู้ตรวจรายงาน
น.อ. ม.จ. พรปรีชา กมตาศน์ ร.น.	ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ	„
พระยาสมันตรัฐบุรินทร์	สุพันธ์ จิตรกถัก	„
พระทิพยเบญญา	ศิริ มนต์ไทรเวศย์	„
พระยาพิไชยสงคราม	อารวิวัฒน์ สุ่มบุญ	„
พระยาภรตราชา	พิพัฒน์ เขกะโรหิต	„
พระนิติบัญญัติประธาน	เด็ก จารุณี	„
พระยาอรรถกรมนนุตต์	ประภัสร์ จินตามัย	„

เจริญ บัณฑโร

เลขาธิการวุฒิสภา

ศรีธรรมมาธิเบศ

ประธานวุฒิสภา

พิมพ์ที่กองการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทร. ๒๔๔๑๕๕๕